

USAI ÑU 'ITIA JESUCRISTONĒN JUAN ISMIA

¹ Nucĕn Papa Diosan ca ěnĕ quiricanu cuĕnĕocĕ ñucama Jesucristo ismiaxa, xĕnibuiracĕma 'aínshi ca ěsai 'iti 'icĕ quixuan aín unicama isminun. Nucĕn Papa Diosan a ismicĕ ñucama aín unicaman 'unánun ca Jesucristonĕn aín ángel achúshi Juan isminun xuaxa.

² Xucĕxuan ismicĕxun ca Juanĕn uisa ñu cara isaxa quixun cĕmĕquinma a ñucama cuĕnĕoxa. Usaquin ca Juanĕn Nucĕn Papa Dios quicĕsabi oquian Jesucristonĕn a ismianan a ñuiquin cacĕ banacama cuĕnĕoxa.

³ Anun cuĕnĕo banacama quicĕsabi oi 'iti nĕtĕ ca xĕnibuiracĕma 'aínshi uti 'icĕn. A nĕtĕn ca an ěnĕ bana iscĕ unicama 'imainun an unĭ itsían ñuia cuacĕ unicama 'imainun a bana cuaquin —asĕrabi ca usaía quicĕsabi oi 'iti 'icĕ —quixun sinánquin a bana quicĕsabi oquin 'acĕ unicama cuĕĕinra cuĕĕinti 'icĕn.

Axa mĕcĕn achúshi 'imainun rabĕ ěmanuax Jesucristomi catamĕcĕ unicama Juanĕn quirica cuĕnĕoxuan

⁴ Ęx Juan 'ixun cana Asia menu 'icĕ mĕcĕn achúshi 'imainun rabĕ ěmanuax timĕcĕ axa Jesucristomi catamĕcĕ unicama, mitsu ěsaquin cain: Nucĕn Papa Dios axa usabi 'ía 'aish usabi 'icĕ, an nuibaquin 'aquincĕxmi mitsux chuámarua bucuti cana cuĕĕenin. Cuĕĕanan cana anua Nucĕn Papa Dios 'icĕ aín Bĕru Ñunshin Upí anribi aín bana upí

oquin cuanun 'aquianan, a bana quicēsabi oi 'inun 'aquincēxmi mitsux chuámarua bucuti cuēēnin.

⁵ An uisaira cara Nucēn Papa Dios 'icē quixun unī 'unánmicē, Jesucristonēnribia nuibaquin 'aquincēxmi mitsux chuámarua 'iti cana cuēēnin. Ax utēcēncēbē aín unicamaxribi bama 'aishbi baísquinun, ca ax pain bamatancēx baísquiacēxa. Ax ca ēnē nētēnu 'icē 'apucaman 'apu a 'icēn. An ca nu nuibanan nun 'ucha cupí aín imi 'apati bama 'ixun nun 'uchacama tērēanan,

⁶ nuxnu ainan 'aish ax 'Apu 'ain nuxribi 'apu 'inun nu 'imianan, nux sacerdote an unī itsí a ñucáxuncē 'ixun aín Papa Dios rabinun nu 'imiaxa. A ca camabi unin rabiquin —mixēshi cushi 'aish camina mixira cēñútimoī 'Apu 'in —quixun caquin rabiti 'icēn. Usaquin ca 'ati 'icēn.

⁷ Ca is, Cristo, ax ca naí cuin mēu bēbacuatsini unuxun 'aia. Aia ca camabi unicaman isti 'icēn, an manē xētocēn taro, acamánbi ca aia isti 'icēn. Ax ucēbē ca camabi menu 'icē unicama ami sináncēma 'aish masá nuituti inti 'icēn. Asérabi ca usai 'iti 'icēn.

⁸ Nucēn 'Ibu Dios, axa usabi 'iá 'aish usabi 'icē, ax ca cushiira 'aish, uisa cushi cara, aín cushibētanbi sēnēnmaira 'icēn. Usa 'aish ca ax ēsai quia:

—Ēx cana uisa ñubia 'aíma 'aínbi 'iacēn, usa 'aish cana ēnē menu 'icē ñucama cēñúcēbē usabi 'iti 'ain. Usa 'aish cana a pain 'unánti bana “A” 'imainun tsiánquinribi 'unánti bana “Z” asaribi 'ain.

Upíra 'aish cushiira 'icēa Cristo Juanēn isa

⁹ Ēx Juan 'aish cana mitsúxmi 'icēsaribiti Jesúsnan 'aish mitsun xucēnsa 'ain. Mitsúxmi 'icēsaribiti cana Jesucristonan cupí, unin 'atimocē 'aishbi asérabi Nucēn Papa Diosan unī 'ain. Mitsu

'acēsariibi oquian an cushiocēxun cana uisa ñu cara 'icēbēbi bēnēquin ami catamēti ēniman. Usa 'ixun Nucēn Papa Diosan bana ñuixuanan, Jesús ñui quicē banaribi uni ñuixuncē cupí cana Patmos cacē nasínu sipuacēsa 'inun unin ēncē 'ain.

¹⁰ Anun Nucēn 'Ibu Dios rabiti nētēn 'ēx ami sinánquin cana 'uxúnmabi namácēsa oquin, 'ē caxucüaxa manē banañu banocēxa banacēsari munuma banaia cuan.

¹¹ Banai ēsai quia cana cuan:

—'Ēx cana uisa ñubia 'aíma 'aínbi 'iacēn, usa 'aish cana ēnē menu 'icē ñucama cēñúcēbē usabi 'iti 'ain. Usa 'aish cana a pain 'unánti bana “A” 'imainun tsiánquinribi 'unánti bana “Z” asaribi 'ain. Ēnuxunmi min iscē ñucama ñuiquin camina quiri-canu cuēñēoti 'ain. Cuēñēotancēxun camina axa 'ēmi sinani 'ēmi catamēcē unicama, mēcēn achúshi 'imainun rabē ēmanu 'icē, acamami cuēñēocē quirica buánmiti 'ain, Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea, a ēmacamanu 'icē unicama a.

¹² Banaia cuati, uin cara 'ē usaquin caia quixun istisa tani cana cuainacēan.

¹³ Cuainacēquin cana mēcēn achúshi 'imainun rabē anu lamparín nanti curi 'acē isan. Anu lamparín nanti curi 'acē achúshi achúshi sētécē, acama nēbētsinua cana uni achúshi isan. Ax ca uni 'aishbi Jesús 'iaxa. Aín taria chaxcé 'imainun ca anúan shitēcērēquicē ax curi 'acē 'iaxa.

¹⁴ A uni ca aín maxcánu 'icē aín bu uxua 'aish carnero rani uxuira iscēsa 'ianan matsi uxuira iscēsariibi 'iaxa. 'Ianan ca ax cushiira 'aish aín bēru rabē tsi rēquirucē ēnxáira iscēsa 'iaxa.

¹⁵ Aín taēx ca cashtá manēxa niba nibaquicē

'aish ichúcësa 'iäxa. 'Imainun ca aín banax baca xuqui cushínra banaruia cuacësa 'iäxa.

¹⁶ Aín mēcën mēqueunën mēcën achúshi 'imainun rabě 'ispa tuíanan aín cuëbínuax machítusa manë xětocë, amo raběbi cuënúcë 'aish, chiquitia cana isan. Isanan cana aín bëmánanëxa barín cushínra pęcacësaribiti pëquia isan.

¹⁷ Usa isi cana racuëtan bamai a tanáin nipacëan. Nipacëtia ca aín mēcën mēqueunën ramëquin 'ë caxa:

–Racuëaxma ca 'it. 'Ëx cana ñu 'aíma pan 'ain 'iacën. Usa 'aish cana camabi ñu cëñúcëbë usabi 'iti 'ain.

¹⁸ 'Ëx cana äxa bamatimoi tsócë a 'ain. Bamatancëx baísquia 'aish cana bamatëcëntimoi tsoin. Ui unicamax cara uiti nëtën tsóti 'icë, uisa nëtën cara bamati 'icë quixun cana 'ën mëníoín. Bamatancëx cara aín 'ucha cupí anuax uní tēmëracë anu cuanti 'icë, cara anua aín 'ucha tërécë uní 'icë anu cuanti 'icë quixun cana mëníoín.

¹⁹ A min iscë ñucama 'imainun a min isti ñucama, acama camina usai ca 'ia quixun ñuianan usai ca 'icëma 'aíshbi ñu 'iti 'icë quixun cuënëoti 'ain.

²⁰ 'Isa mēcën achúshi 'imainun raběmi 'ën mēcën mēquenua iscë, 'imainun anu lamparín nanti mēcën achúshi 'imainun raběmi iscë, ax cara uisa 'icë quixun 'unánquinmabi camina ësa ca quixun 'unánti 'ain, anu lamparín nanticama ax ca a mēcën achúshi 'imainun rabě ëmanuaxa 'ëmi catamëti unicama 'unántioquin nancë 'icën. 'Imainun ca mēcën achúshi 'imainun rabě 'ispa ami iscë, ax a ëmacamanuxun an Nucën Papa Diosan bana unicama ñuixunquin 'unánmicë a unicama

anun 'unántiocë 'icën.

2

Efesonu 'icë unicama quirica buánmia

¹ Catancëxun ca ësaquinribi 'ë caxa:

—An axa Efesonuax 'ëmi catamëcë unicama 'ë ñuí quicë bana ñuixuncë uni, a buánminuxun camina ësoquin cuënëoti 'ain: An aín męcën mëqueu 'icë anun męcën achúshi 'imainun rabë 'ispa tuíncë 'ianan axa męcën achúshi 'imainun rabë anu lamparín nanti nëbëtsi nicë, Jesús, an ca anuaxa timęcë unicamami ësaquin a caxúnun quixun mi caia:

² Mitsúnmi ñu 'acëcama cana 'unanin, chiquíshquinma camina ñu upí 'ain. Uisa ñu cara 'icëbëtanbi camina 'ëmi sinánti ëncëma 'ain. An ñu 'aisama 'acë unicama timaquin camina an 'acësaribi oquin 'aiman. Usai 'iquin camina uni rairi axa —'ë ca Nucën Papa Diosan aín bana unicama ñuixunun 'imia —quicë, ax cara asérabia Nucën Papa Diosan usoquin 'imicë 'icë quixun 'unánuxun isquinbi camina atúxbia cëmëi quia isan.

³ Usai tëmëraqinbi camina mitsun 'ëmi sinánti ëncëma 'ain. 'Ënan 'icë cupí unin 'atimocëxunbi camina ënquinma 'ëmi sinánquin 'ëx cuëncësabi oquin 'an.

⁴ Mitsúxmi usa 'icëbi cana ësaquin mitsu cain, mitsux camina 'ëmi catamëtabati 'itsaira 'ëmi sináncën. Usai 'iá 'aíshbi camina bërí usai 'ima.

⁵ Usa 'ain camina uisairai caramina 'ëmi sináncë quixun sinani usai 'ëmi sinántëcënx 'ëmi sinanatëcënti 'ain. Usai 'ëmi sinanaquin camina mitsúnmi 'ëmi sinánquin 'ëx cuëncësabi

oquin 'ásabi oquin 'atécēnti 'ain. Usai mitsux 'ēmi sinanacēbētanma cana a anu lamparín nanti mitsu 'unántioquin nancē, a raíri 'ura 'inun nanti 'ain.

⁶ Mitsúnmi bēráma 'iásaribiti 'ēmi sináncēma 'aínbi cana 'unanin, 'ēx 'icēsaribiti camina nicolaítas cacē unicaman ñu 'atima 'acē cuēēniman.

⁷ An cuaisa tancē unicaman ca axa 'ēmi catamēcē unicama Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin Upitan 'ináncē bana, ēnē aín nuitunēnbi sinánquin upí oquin cuati 'icēn. An 'ēmi catamēquin 'ēx cuēēncēsabi oi 'iti ēncēma uni, a cana Nucēn Papa Diosan nētēnu 'icē i, aín bimi a cūax bamatima, a cunun 'inánti 'ain.

Esmirnanu 'icē unicama quirica buánmia

⁸ Usaquin catancēxun ca ēsaquinribi cuēnēonun 'ē caxa:

—An axa Esmiranuax 'ēmi catamēcē unicama 'ē ñui quicē bana ñuixuncē uni, a buánminuxun camina ēsoquin cuēnēoti 'ain: Axa ñu 'aíma pan 'ain 'iá 'aish camabi ñu cēñúcēbē usabi 'iti, axa bamaxbi bamatēcēntimoi baísquicē, Jesús, an ca ēsaquin mi caia:

⁹ Mitsúnmi ñu 'acēcama cana 'unanin. 'Ēn cana 'unanin, mitsux 'ēmi catamēcē cupí camina tēmēranan ñuñuma unisa 'ain. Ñuñuma 'aíshbi camina 'ēn nētēnu 'ēbē 'aish ñuñu unicamax 'icēsamaira oi anu 'icē ñuñu 'aish cuēēinra cuēēnti 'ain. Ēsaquin cana 'unanin, bētsi bētsi uni, —nux cananuna judíos uni 'ai —quibi judíosma 'aish, ñunshin 'atimanēn 'apu, Satanásnēn unishi 'ixun ca 'atimati banaquin mitsu ñuía.

¹⁰ Unían bētsi bētsi oquin 'atimocēxbi camina racuétima 'ain. Ñunshin 'atimanēn 'amicēxun ca raíri unin mitsu sipuati 'icēn, caramina 'ēmi sinánti

ënti 'ai quixun isnuxun. Mécën rabë nētën camina paë tani tēmëratì 'ain. Uisai cara ñu 'icëbëtanbi camina anúnmi mitsux bamati nētë utámainun 'ëmi sinánti ëntima 'ain. Usaími 'ia cana mitsu 'ën nētënuaxmi nētétimoi 'ëbë cuëënun 'imiti 'ain.

¹¹ An cuaisa tancë unicaman ca axa 'ëmi catamëcë unicama Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'ináncë bana ënë aín nuitunënbi sinánquin upí oquin cuati 'icën. An 'ëmi catamëquin 'ëx cuëëncësabi oi 'iti ëncëma uni, ax ca bama 'aíshbi baísquitancëx Nucën Papa Diosan nētënu bamatëcëntimoi 'iti 'icën. A unicamax ca anu axa 'ëmi catamëcëma unicama bamatëcëncësa 'iti anu 'itima 'icën.

Pérgamonu 'icë unicama quirica buánmia

¹² Usaquin catancëxun ca ësaquinribi cuëñëonun Jesusan 'ë caxa:

—An axa Pérgamonuax 'ëmi catamëcë unicama 'ë ñui quicë bana ñuixuncë uni, a buánminuxun camina ësoquin cuëñëoti 'ain: Axa machitusa manë xëtocë amo rabëbi cuëñucëñu an ca ësaquin mi caia:

¹³ 'Ën cana 'unanin, anumi mitsux 'icë anu ca ñunshin 'atimanën 'apu, Satanás, ax cushi 'icën. Anu 'icë unicama an sinánmicëxun 'atima ñu 'acëbëtanbi camina mitsun 'ëmi sinánti ëncëma 'ain. Micama achúshi, Antipas cacë, ax 'ëmi sinánti ëncëma 'ixun 'ë ñuiquin bana ñuixuncë cupía axa 'ëmi sináncëma unicaman 'acëxa bamacëbëtanbi camina mitsun 'ëmi sinánti ëncëma 'ain.

¹⁴ Mitsúxmi usa 'icëbi cana ësaquin mitsu cain: Micama raírinën camina unían Balaanën cacëxun 'atima ñu 'ásaribi oquin 'ain. Balaanën ca an Israel unicama ñusmoisa tancë capitán, Balac cacë,

a ësaquin cacëxa: Min menu 'icë bënëñuma xanucama camina Israel uni parania atubë 'inun cati 'ain. Usai abë 'iquin ca ax isa dios 'icë quixuan min unicaman rabicë ñu a rabiQUIAN ñu pinun 'imiti 'icën. Balaanëan usoquin sinánmia 'aian usaribi oquin axa mitsubë 'icë uni raírinënríbi sinánmicëxun camina mitsu raírinën usaribi oquin ñu 'atima 'ain.

¹⁵ 'Imainun camina micama rarírinën nicolaítas cacë unicaman 'unánmicësaríbi oquin 'ati ëinsama tanin, atúan a 'unánmicë bana 'ëx cuëëncëbëtanmabi.

¹⁶ Usaquin 'aquinbi camina sinanaquin acama ënti 'ain. Usaquinmi ëncëbëtanma cana xënbuiracëma 'aínshi mitsunu cuanquin, manë xëtocë 'ën cuëbínuax chiquícë, anun usa unicama 'atimoti 'ain.

¹⁷ An cuaisa tancë unicaman ca axa 'ëmi catamëcë unicama Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'ináncë bana, ënë aín nuitunënbí sinánquin upí oquin cuati 'icën. An 'ëmi catamëquin 'ëx cuëëncësabi oi 'iti ëncëma unicama cana anúan masá nuitutíma upítax 'iti a 'inánti 'ain. Bëráma Nucën Papa Diosan camabi nëtën maná cacë pítí judíos unicama 'inánsaríbi oquin cana maná, 'ën nëtënu unëcë, a unicama 'inánti 'ain. 'Inánan cana maxax uxua, a unicama achúshi achúshi, anu aín anë itsi cuëñëocë, a 'inánti 'ain. Uni itsían 'unaniamabi ca acama achúshi achúshinënshi aín anë 'unánti 'icën.

Tiatíranu 'icë unicama quirica buánmia

¹⁸ Usaquin catancëxun ca ësaquinríbi cuëñëonun Jesusan 'ë caxa:

—An axa Tiatíranuax 'ëmi catamëcë unicama 'ë ñui quicë bana ñuixuncë uni, a buánminuxun camina ësoquin cuënëoti 'ain: Nucën Papa Diosan Bëchicë, axa cushiira 'aish aín bëru rabë tsi rëquirucë ënxáira iscësa 'ianan aín taëx cashtá manëxa niba nibaquicë 'aish ichúcësa, an ca ësaquin mi caia:

¹⁹ Mitsúnmi ñu 'acëcama cana 'unanin, camina 'ëmi catamëti bëtsibë nuibanani 'ëx cuëëncësabi oi 'in. Uisai cara ñu 'icëbëtanbi camina 'ëmi sinánti ëncëma 'ain. 'Ëmi catamëtabaquinmi 'acësamaira oquin camina bërí mitsun 'ëx cuëëncësabi oquin ñu 'ain.

²⁰ Mitsúxmi usa 'icëbi cana ësaquin mitsu cain. Bëráma ca Jezabal ax 'atima xanu 'aíshbi judíos unicaman 'apu 'iacëxa. Usaribi oquin ca micamáxmi timëcëbëtan açhúshi xanu 'atímanën bana ñuixunia. An isa Nucën Papa Dios quicë bana unicama ñuixunia quiquinbi ca axa 'ëmi sináncë unicama parania. Paránquin ca aín xanuma 'aínbia uni xanu itsibë 'iti ca asábi 'icë quixun 'unánmianan ñu ax isa dios 'icë quixuan unin cacë a rabiquin ñuina rëcë piti isa asábi 'icë quixun unicama 'unánmia. An usaquin 'atima ñu 'anun uni 'unánmiabi camina isëshitin.

²¹ Axa usai 'iabi cana usa ñu ënía 'ëmi sinánun caían. Caíncëxunbi ca ëmi catamëquin sinanaquin aín ñu 'atima 'acë ëncëma 'icën.

²² An a xanúan 'unánmicësa oquin 'acë unicaman usai 'iti ëncëma 'aín cana anua 'uxcë anubia 'inun a xanu 'insínmiti 'ain. 'Anan cana axa a xanubë 'icë unicamaribi 'aisamairaia témëranun 'imíti 'ain.

²³ 'Anan cana a xanun 'unánmicë 'ixuan an 'atima ñu 'acë unicamaribi aín tuása 'icë acama bamamiti 'ain. 'Ën usaquin 'acëbëtan ca camabi

ëmanu 'icë axa 'ëmi catamëcë unicaman 'unánti 'icën, 'ën cana camabi unían sináncë ñu 'unanin, uisaquin cara aín nuitu mëu sinania quixunribi cana 'unanin. 'Unánquin cana an upí oquin sinánquin ñu 'acë uni axa upitax 'inun 'imíanan, an 'atima ñu 'acë uni a aín 'ucha cupí uisoquin carana 'ati 'ai usoquin 'ati 'ain.

24 'Itsa uníxa usai 'icëbëtanbi camina Tiatíranu 'icë mitsu raírinën aín bana ca cëmë 'icë quixun 'unánquin a xanun bana cuacëma 'ain. Bëtsi bëtsi uníxa, nun cananuna mitsun 'unáncëma ñu, ñunshin 'atimanën 'apúan nu 'unánmicë, a mitsu 'unánmiti 'ai quiabi camina a 'unántisama tan. Mitsúxmi usai 'iti ca asábi 'icën. Usaíbi camina 'iti 'ain. Bëtsi ñumi 'anun cana mitsu caiman.

25 'Ëx utëcëntámainun camina usabii 'iti 'ain.

26 Axa aín bamati nètë utámainun 'ëmi catamëquin 'ëx cuëencësabi oi 'iti ëncëma uni, acama cana 'ëx utëcënquin aín cushi 'ixun camabi menu 'icë unicaman aín bana cuaquin aín quicësabi oquin 'anun 'aminun 'imiti 'ain.

27 'Ën Papa Diosan aín cushi 'ë 'ináncësabi oquin cana a unicama 'ën cushi 'inánquin unían aín bana cuanun 'imiti 'ain. 'Ën usaquin 'imicëxun ca atun, camabi unían aín bana cuanun 'imiti 'icën, uni itsían uni itsi aín bana cuanun quixun aín manë xo tuínxun racuéocësaribi oquin.

28 Pëcaracëbëtan ca 'isponën pëcaia. A 'ispon cana axa 'ëmi catamëquin 'ëx cuëencësabi oi 'iti ëncëma unicama 'inánti 'ain.

29 An cuaiša tancë unicaman ca axa 'ëmi catamëcë unicama Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'ináncë bana, ënë aín nuitunëmbi sinánquin upí oquin cuati 'icën.

3

Sardisnu 'icē unicama quirica buánmia

¹ Usaquin catancëxun ca ësaquinribi cuënëonun Jesusan 'ë caxa:

—An axa Sardisnuax 'ëmi catamëcë unicama 'ë ñui quicë bana ñuixuncë uni, a buánminuxun camina ësoquin cuënëoti 'ain: Axa Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upíñu 'ianan an aín mëcënan 'ispa mëcën achúshi 'imainun rabë tuíncë, an ca ësaquin mi caia:

—Mitsúnmi ñu 'acëcama cana 'unanin. Unin ca mitsux camina Nucën Papa Diosbë upí 'ai quixun ñuia. Ñuicëxbi camina usama 'aish bamacë unisa 'ain.

² Mitsux axa 'uxcë unisa 'aíshbi camina bësucësa 'iti 'ain. 'Ën iscëxun ca mitsúnmi 'acë ñucama 'ën Papa Diosan upí isima. Usa 'ain camina mitsúnmi bërí 'acë ñu axribia an iscëx 'aisama 'itin rabanan, upí oquin sinánquin ax cuëëncësabi oquin 'ati 'ain.

³ Usoquin 'aquin camina mitsua 'ën sinánmicëxun 'ën unicaman ñuixuncë bana a sinánti 'ain. A sinánquin camina a bana quicësabi oquin 'anan sinanaquin mitsun ñu 'atima 'acëcama ënti 'ain. Usai 'icëbëma cana an ñu mëcamacë uníxa, unin sináncëbëmabi ucësaribicuatsini, 'ëx mitsun 'unáncëma nëtën uisoquin carana 'ati 'ai usoquin mitsu 'ai uti 'ain.

⁴ Mitsúnmi 'ëx cuëëncëma ñu 'acë 'aínbi ca Sardisnu 'icë uni 'itsamashinën ñu 'aisama 'acëma 'icën. Usa 'aish ca aín nuitu upí 'ain chupa uxua pañucësa 'aish 'ëbë niti 'icën.

⁵ Axa 'ëmi catamëquin 'ëx cuëëncësabi oi 'iti ëncëma unicama atux ca usoquin chupa uxua

pañucë 'iti 'icën. A unicaman anë cana 'ën quiri-
canua tērëntima 'ain. Tērēnquinma cana acama
achúshi achúshi ñuiquin —ax ca 'ënan 'aish xēnibua
'aínbi 'ëbë 'iti 'icë —quixun 'ën Papa Dios 'imainun
aín ángelcama cati 'ain.

⁶ An cuaisa tancë unicaman ca axa 'ëmi
catamëcë unicama Nucën Papa Diosan Bëru
Ñunshin Upitan 'ináncë bana, ënë aín nuitunēnbi
sinánquin upí oquin cuati 'icën.

Filadelfianu 'icë unicama quirica buánmia

⁷ Usaquin catancëxun ca ësaquinribi cuēnëonun
Jesusan 'ë caxa:

—An axa Filadelfianuax 'ëmi catamëcë unicama
'ë ñui quicë bana ñuixuncë uni, a buánminuxun
camina ësoquin cuēnëoti 'ain: A aín chaitiocë David
'iásaribi 'Apu 'inun Nucën Papa Diosan 'imicë,
Jesús, axa 'uchañuma 'aish aín bana asérabi 'ice,
ax ca an xëcuë bërúancë unisaribi 'icën. An xëcuë
bërúancë 'ixuan an xëocaia ca uinu 'icë unínbi xëcuë
xëputima 'icën. 'Imainun ca an xëpuia uinu 'icë
unínbi xëcuë xëocatima 'icën. Usaribi oquin ca ui
unix cara ainan 'iti 'icë, ui unin cara aín bana
unicama ñuixunti 'icë, acama ainshi mēnóia. Uso-
quian an mēnóicë 'ain ca uinu 'icë unínbi —usama
ca —catima 'icën. Ax usa 'ixun ca ësaquin mi caia:

⁸ Mitsúnmi ñu 'acëcama cana 'unanin. 'Ën cana
'unanin, mitsux 'itsairama 'ixunbi camina 'ën
bana quicësabi oquin 'anan, 'ëx cana Cristonanma
'ai quiax quicëma 'ain. Usa 'icë cana anun atsínti
xëcuën atsíncësa 'inun 'ën bana unicama ñuixunun
mitsu 'imian. Usoquin 'imia ca ui unínbi mitsúnmi
usoquin 'axunma 'anun mitsu 'imitima 'icën.

9 Usa 'ain cana ñunshin 'atimanën 'apun sinánmicë unicama axa, 'ëx cana asérabi judío uni 'ai quibi cëmëi 'ëmi sináncëma unicama a mitsun bana cuatia mitsumi sinánun 'imiti 'ain. 'Imicëxun ca 'unánti 'icën, 'ën cana asérabi mitsu nuibati quixun.

10 Mitsun camina uisa ñu cara 'icëbëtanbi 'ëmi catamëanan 'ën bana quicësabi oquin 'ati ëncëma 'ain. Usaími 'icë cupí cana anúan unicama paë tani tëmërati nëtëa ucëbëmi tëmëraxma 'inun mitsu 'imiti 'ain.

11 Xëñibucëma 'aínshi cana utëcënti 'ain. 'Ëx umainun mín 'acësabi oquin 'ëmi sinánti ënquinma 'ën mitsu cacë bana 'acë 'aish camina 'ëbë 'ën nëtënu 'i cuëenti 'ain. Usai 'imi 'iti cupí camina unían mitsu sinanaminun 'amitima 'ain.

12 Axa 'ëmi catamëquin 'ëx cuëëncësabi oi 'iti ëncëma unicama, a cana anua Nucën Papa Dios 'icë anubia nëtétimoi 'inun 'imiti 'ain. Anuaxa chiquítimoquin ca Nucën Papa Diosan 'imiti 'icën. 'Ën Papa Diosan anëbi cana a unicamanu cuënëoti 'ain. Cuënëonan cana anu Nucën Papa Dios 'iti Jerusalén ió, axa nainuax ubúti, aín anëribi 'anan cana 'ën anë ióribi atunu cuënëoti 'ain.

13 An cuaisa tancë unicaman ca axa 'ëmi catamëcë unicama Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'ináncë bana, ënë aín nuitunëmbi sinánquin upí oquin cuati 'icën.

Laodiceanu 'icë unicama quirica buánmia

14 Usaquin catancëxun ca ësaquinribi cuënëonun Jesusan 'ë caxa:

—Axa Laodiceanuax 'ëmi catamëcë unicama an Nucën Papa Diosan bana ñuixuncë, a buánminuxun camina ësoquin cuënëoti 'ain: Ax upíira upí

'ixuan uisa cara Nucën Papa Dios 'icë quixun paránquinma uni 'unánmicë, an Nucën Papa Diosbëtan camabi ñu unio, an ca ësaquin mi caia:

15 'Ën cana usaími mitsux 'icë acama 'unanin. Usa 'ixun cana 'ën 'unanin, mitsúnmi upí oquin sinánxun ax cuëëncësabi oquinra Nucën Papa Dios 'axuniama. Usa 'ixun camina mitsun sinanin, mitsúxbi usai 'ia isquin sapi isa Nucën Papa Diosan upí oquin sinania quixun. Usa 'aish camina mitsux an Nucën Papa Diosan bana cuacë unicama 'icëσαι 'iman. Usa 'aish camina a Nucën Papa Diosan bana cuacëma unicama 'icëσαιριβι 'iman. Usa 'ain cana cuëënin, mitsux an aséribiira Nucën Papa Diosan bana cuacë 'iti. Usai 'icëma 'ixun, mitsun 'aisama ñu 'acë 'ixun, —'aisama ñu 'acë cupí cana ainanma 'ai —quixun 'unáncë 'iti cana cuëënin.

16 Usoquinmi mitsun aséribiira 'ën bana 'acëma 'aish camina 'unpax 'itsístanisa 'ain. Ënëx ca 'ësa 'icën. 'Unpax matsi xëati ca asábi 'icën, 'unpax 'itsísocëribi xëati ca asábi 'icën. Usa 'aínbi ca uni 'unpax 'itsístanishi xëax anábuisa tanti 'icën. Usaribi cana mitsu isin. Mitsúxmi asábitanishi 'iti cana cuëëniman. Unían 'unpax 'itsístanishi xëax aín picë anáquin chiquíncësaribi oquin cana 'ëbë 'iáxma 'inun mitsu chiquínti 'ain.

17 Mitsux camina quin, 'ëx cana asábi 'ain, ñuñu 'aish cana cha 'ain, uisa ñu carana cuëëni, a cana bitsin. Mitsux ëné nëtënu 'icë ñuñu 'aishbi camina Nucën Papa Diosan iscëx ñuumasa 'ianan bëxuñusa 'ianan chupañumasa 'ain.

18 Mitsúxmi usai 'inúnma cana mitsu 'ësëquin ësaquin cain: Curi manë ax ca 'itsísirocëx aín chuacama nëtëtia. Nëtécëbë ca aín upíshi bërutia. Us-

aribi oquin asérabi mitsun nuitu upí 'inun 'ën mitsu 'iminun camina 'ë ñucáti 'ain. Mitsun 'atima ñu 'acëcama tērēncē 'ianan 'ëmi sinánquin ñu upí 'acē 'aish chupa uxua pañucësa 'inun 'ën mitsu 'iminun camina 'ë ñucáti 'ain. Mitsun uisa ñu 'ati cara 'atima 'icē, uisa ñu 'ati cara upí 'icē quixun upí oquin 'unáncēma 'aish bēxuñu unisa 'ixunbi, acama mitsu 'unánminun camina 'ë ñucáti 'ain.

¹⁹ Uicama carana nuibatin, acama cana ñu 'atima 'atēcēnxunma 'anun 'esēanan uisoquin carana 'ati 'ai usoquin 'ain. Usoquin 'ën 'acēxmashi camina sinanati 'ëx cuēñcēsabi oi asérabi 'iti 'ain.

²⁰ Ëñex ca esa 'icēn. Bētsi uni isi cuanxun ca unin aín xēpúti taxcaquin a xēocaxunun quixun caia. An aín xēpúti taxcaquin uni itsi cuēñcē uni usaribi cana 'ëx 'ain. A unisaribi 'ixun cana ui unin cara 'ëmi sinánquin 'ëx abē 'inun 'ë caia a unibē 'iti 'ain. Usai 'iquin cana unían abētan piquin uni itsi 'unáncēsaribi oquian 'ë 'unánun a uni 'imiti 'ain.

²¹ 'Anan cana axa 'ëmi catamēquin 'ëx cuēñcēsabi oi 'iti ñcēma unicamax 'ëbē 'apu 'inun 'imiti 'ain, 'ëx tēmēraibi ax cuēñcēsabi oi 'iti ñcēma 'icēa 'ën Papan 'ë abē 'apu 'inun 'imicēsaribi oquin.

²² An cuaisa tancē unicaman ca axa 'ëmi catamēcē unicama Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin Upitan 'ináncē bana, ëñë aín nuitunēnbi sinánquin upí oquin cuati 'icēn.

4

Aín nētēnuxun Nucēn Papa Dios rabiti bana

¹ A ñucama pain cuatancēxun cana xēcuē xēocacësa 'inuan naí panárabēcē isan. Isquin

cana anun paían 'ë cacë bana axa manë banañu banocëxa banacësari banaia cuatëcëan, ësai qui:

—Ënu ca 'irui ut, mixmi aia cana uisa ñucama cara 'iti 'icë quixun mi ismiti 'ain.

² Cacëxunshi Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'imicëxun cana 'uxúnmabi namácësa oquin naicamë'ëonua anu tsóti upíira upí anu 'Apuira tsóti, a isan. Isanan cana axa anu tsócë Nucën Papa Dios aribi isan.

³ Axa anu tsócë ax ca upíira upí 'iaxa, maxax nibá upíira upí, paxa 'aíshbi tunántani, jaspe cacë, a iscësa 'ianan bëtsi maxax ushíantani, cornalina cacë, a iscësaribi ca aín ichúcë 'iaxa. Anu ax tsócë a nëbëtsioracë ca nónbai upíira upí, maxax ñu paxa iscësa, esmeralda cacë, axa ichutia iscësa 'iaxa.

⁴ Anu ax tsócë aribi nëbëtsioracë ca męcën rabë 'imainun taë rabë 'imainun rabë 'imainun rabë anu tsóti itsi 'iaxa. Axa a anu tsótinu tsócëcamax ca męcën rabë 'imainun taë rabë 'imainun rabë 'imainun rabë caniacëcë unicama 'iaxa. Acamax ca aín chupa uxua 'ianan curi 'acë mañuti mañucë 'iaxa.

⁵ Anu tsóti upíira upí anuaxa caná mëriti banaia cana cuan. Cuanan cana anuaxribia bëtsi ñuribi sharatia cuan. Anu Nucën Papa Dios 'icë aín bëmánoncúa, cana męcën achúshi 'imainun rabë i tēcënu nanxun bimicëxa 'apú rëquirucësaria rëquiruia isan. Isquin cana anu ca Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upí 'icë quixun 'unan.

⁶ Anua Nucën Papa Dios 'icë a bëmánon ca parúnppa upí, bëxnan bëxnánquicë iscësa 'aíshbi 'unpáxma 'iaxa.

Anua Nucën Papa Dios 'icë a nëbëtsi 'ianan a nëbëtsioracë ca 'itsaira bëruñu rabë 'imainun rabë

ñu, axa bamatimoi tsócë, axribi 'iaxa. Aín bëmánon 'itsaira bëruñu 'ianan ca aín caxumiribi a ñu 'itsaira bëruñu 'iaxa.

⁷ A ñu achúshi ca paru 'inúansa 'iaxa, bëtsix ca vaca bënësa 'iaxa, bëtsix ca unin bëmánan iscësa 'iaxa, bëtsix ca tètëcamë'ëo nuania iscësa 'iaxa.

⁸ A ñucama achúshi achúshinëx ca anúan nuánti mēcën achúshi 'imainun achúshi pëchiñu 'iaxa. Aín bërucamax ca ëman 'ianan 'ucë mēúribi 'iaxa. A ñux ca nētēnbi imēbi nētētima Nucën Papa Dios rabi ësai quiaxa:

Nucën Papa Dios, ax ca upíira upí, upíira upí upíira upí 'icën. Aín cushix ca chaira 'aish bëtsi cushisama 'icën. Ax ca usabi 'iá 'aish, usabi 'aish, usabi 'iti 'icën.

⁹ Usaquian 'itsa bëruñu ñu an Nucën Papa Dios, axa anu 'Apuira tsóti, anu 'ianan bamatimoi tsócë, a nētétimoquin rabianan —ca asábi 'icë —quixun cacëbëtan cacëbëtan,

¹⁰ ca mēcën rabë 'imainun taë rabë 'imainun rabë 'imainun rabë a caniacëcë unicama an axa xënbua 'aínbi bamatimoi tsócë Nucën Papa Dios ami bësui, rantin puruni tsóbuquin a rabíia. Rabiquin ca curi 'acë mañuti atúan mañucë Nucën Papa Dios 'inánquin anua ax 'icë aín bëmánon nanquin rabiquin ësáquin caia:

¹¹ Nucën 'Ibu Dios, min camina camabi ñu uniocën. Mix cuëncësabi oi ca 'iacëxa, mix cuëncësabi oquin camina min cushínbi camabi ñu ënë menu 'icë 'imainun naínu 'icë ñuribi uniocën. Usa 'aish camina camabi unicama 'imainun ángelcamanribi rabisisa 'ain.

5

*Nucën Papa Diosan tuíncë quirica 'imainun
Carnero ñuicë bana*

¹ Axa anu tsócë Nucën Papa Dios an aín męcën męcquenën tuíncë cana quirica taráncë isan. Iscëx ca aín naměnu cuēñöcë 'ianan aín caxunuribi cuēñöcë 'iaxa. A quirica aín namě istisama 'itánun upí oquin tacáshcacë 'aish ca anúan tacáshcacë ñu męcën achúshi 'imainun rabě 'iaxa.

² A isanan cana achúshi ángel cushiira axa ësai qui munuma banaia isan:

—¿Uínra cara ax bętsibę sęcęcnmaira 'ixun ęcę quirica anúan tacáshcacë pęóshxun bacati 'ic?

³ Quicębębi ca an pęóshti 'aíma 'iaxa. Naínu 'icę ángelcama 'imainun menu 'icę unicama 'imainun anua bamacę unicama 'icę, anu 'icę unicama achúshinęxbi ca an a quirica bacanan isti 'aíma 'iaxa.

⁴ An bacanan uisai quicę cara quixun isti 'aíma 'imainuan an ami bęsuquin a quirica ñachati unibi 'aíma 'icę isi cana ini bęunan męcşúan.

⁵ Usai bęunan męcşutiabi ca a caniacęcę unicama achúshinęc 'ę caxa:

—Camina ini bęunan męcşútima 'ain. Ca is, Judatan rębúnquicama achúshi, 'Inúan cacę, ax Davidnęc rębúnquiribi 'icę, Jesús, ax bamáxbi baísquia 'aish camabi ñun 'ibuirea, an ca a quirica taráncę bacaquin, anúan a tacáshcacęcama pęóshti 'icęc.

⁶ Usai quicębętan cana anua Nucën Papa Dios 'icę, 'imainun anu axa 'itsa bęruñu rabě 'imainun rabě ñu axribia bamatimoi tsócę, 'imainun caniacęcę unicama, acama nęcbętsia nicę, carnero 'icęsaribitia unin 'ucha cupí bama Cristo a isan. Ax

ca unin 'ucha cupí carnero 'acësa oquin 'aquian unin anu 'á aín namicama istisabi 'aish nicë 'iäxa. 'Ën iscëx ca ax mēcën achúshi 'imainun rabë matúxcañu 'ianan mēcën achúshi 'imainun rabë bēruñu 'iäxa. Aín bēru mēcën achúshi 'imainun rabë ax ca aín Bēru Nūnshin Upí Nucën Papa Diosan camabi menu 'icë unicamanu cuanun xucë a 'icën.

⁷ Anu cuanquin ca Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, an axa tsócë Nucën Papa Dios aín mēcën mēqueua 'icë quirica a biäxa.

⁸ Bicëbë ca 'itsa bēruñu rabë 'imainun rabë ñu, axribia bamatimoi tsócë, acama 'imainun mēcën rabë 'imainun taë rabë 'imainun rabë 'imainun rabë caniacëcë unicamaribi, Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama ami bēsucë 'aish a rabi rantin purúanxa. A caniacëcë unicaman ca arpa cacë ñu a 'ai cuëëni cantati, a 'imainun curi 'acë manë xanpa anua sanutanun nēenti tsëpasa ñu 'icë, acama tuíanxa. A xanpanuax cuin tēxéquiänxa 'irucë, ax ca aín unicaman Nucën Papa Dios rabianan ñucácë banacama a 'iäxa.

⁹ Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, ami bēsuaux ca cantati ió cantaxa, ësai qui:

—Min camina bētsibë sēnēnmaira 'ixun a quirica anúan tacáshcacë pëóshxun bacati 'ain. Mix bamax baísquia 'ixun camina nucama bētsi bētsi unibu, bētsi bētsi banan banacë, 'imainun camabi nētēnuax ucë, 'imainun bētsi bētsi 'apuñu unicama, Nucën Papa Diosnan 'inun iēmian.

¹⁰ Iēmianan camina atu Nucën Papa Diosbë 'apu 'inun 'imianan judíos sacerdotesa 'imiquin an Nucën Papa Diosbë banaquin a rabicë 'imian. Usaquinmi 'imicëx ca mibë ënë menu 'icë unicaman

'apusa 'iti 'ain.

¹¹ A cantati cuatancēxun isquin cana anu Nucēn Papa Dios 'icē a 'imainun anua 'itsa bēruñu ñu, axribia bamatimoi tsócē acama 'icē, 'imainun anua caniacēcē unicama 'icē, a nēbētsioratia 'aisamaira tupúntisama 'aish ángelcama munuma banaia cuan.

¹² Ēsai ca munuma banai quiaxa:

—Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, ax ca bētsibē sēnēnmaira 'icēn. A unin 'acē, axa camabi unicaman 'apu 'ianan, camabi ñun 'ibu 'ianan, camabi ñu 'unáncē, 'ianan cushiira a ca camabi unicama 'imainun ángelcamanribi rabiti 'icēn. Rabianan ca — asábi ca — quixun caquin rabiquin an cacē banacama cuati 'icēn. Cuēēnquin ca axribia cuēēnun rabiti 'icēn.

¹³ Usai banaia cuanan cana Nucēn Papa Diosan unio ñucama, naínu 'icē ñucama, 'imainun menu 'icē 'imainun bacanu 'icē, anua bamacē unicama 'icē anu 'icē unicama, acamaxa munuma banai ěsai quia cuan:

Ax anu tsócē Nucēn Papa Dios, a 'imainun Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, aribi ca camaxunbi cuēēnquin axribia cuēēnun rabiti 'icēn. Rabianan ca — asábi ca — quixun caquin rabiquin an cacē bana cuati 'icēn. Ax cushiira 'aisha bētsi 'apusama 'icē ca camaxunbi xēnibua 'aínbi a rabiti 'icēn. Cuēēnquin ca axribia cuēēnun rabiti 'icēn.

¹⁴ Usaía cantaia ca 'itsa bēruñu rabē 'imainun rabē ñu, axribia bamatimoi tsócē, acaman —usai ca 'iti 'icē —quixun caxa. Cacēbē rantin purúnquin

ca a caniacēcē unicamanribi axa bamatimoi tsócē a rabiāxa.

6

Mēcēn achúshi 'imainun rabē anúan quirica tacáshcacē ñucama ñuicē bana

¹ Usaquin istancēxun cana Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, an anúan quirica tacáshcacē mēcēn achúshi 'imainun rabē ñu a achúshi pēóshia isan. Pēóshcēbētan cana 'itsa bēruñu rabē 'imainun rabē ñu, axribia bamatimoi tsócē, acama achúshinēxa caná banacēsari munuma banai —ca chiquiti ut —quia cuan.

² Quicēbētan isquin cana achúshi caballo uxua chiquitia isan. Axa a caballonu tsócē unin ca canti achúshi tuíanxa. Tuíanx uquin Nucēn Papa Diosan 'ináncēxun biquin, 'apúan mañucē mañuti mañutancēx ca axa ami nishcē unicama ñusmoi abē 'acananí cuanxa.

³ Usai 'icēbētan ca Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, an anúan quirica tacáshcacē ñu itsi pēóshaxa. Pēóshcēbētan cana 'itsa bēruñu rabē 'imainun rabē ñu, axribia bamatimoi tsócē, acama itsíxa —ca chiquiti ut —quia cuatēcēan.

⁴ Quicēbē ca bētsi caballo, ushían chēxēira, anuax chiquíaxa. Axa a caballonu tsócē uni an ca bētsibē bētsibē 'acánani cēñuanánun unicama 'iminuan, Nucēn Papa Diosan 'ináncēxun, aín manē masínbu biāxa.

⁵ Usai 'icēbētan ca Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, an anúan quirica tacáshcacē ñu itsi pēóshaxa. Pēóshcēbētan cana 'itsa bēruñu rabē 'imainun rabē ñu, axribia bamatimoi tsócē, acama itsíxa —ca chiquiti ut —quia cuatēcēan. Cuaquin

isquin cana caballo tunan chiquitia isan. 'Ēn iscĕxun ca anu tsócĕ unin, piti ñua 'itsairama 'ain, anun ñu 'iĕ tupúnti tuíanxa.

⁶ Isquin cana 'itsa bĕruñu rabĕ 'imainun rabĕ ñu, axribia bamatimoi tsócĕ, acama nĕbĕtsinuaxa banaia cuan, piti ñu cupíira 'aían ĕsai quia:

—Achúshi nĕtĕn ñu mĕĕtancĕxun bicĕ curíquinĕn camina achúshi kiloishi trigo biti 'ain. A biquinma camina rabĕ 'imainun achúshi kilo cebada biti 'ain. Usa 'aínbi ca i bimin xĕni 'imainun vinoribi aín cupí usabi 'iti 'icĕn.

⁷ Usai 'icĕbĕtan ca Carnero 'icĕsaribitia unin 'ucha cupí bama, an anúan quirica tacáshcacĕ ñu itsi pĕóshaxa. Pĕóshcĕbĕtan cana 'itsa bĕruñu rabĕ 'imainun rabĕ ñu, axribia bamatimoi tsócĕ, acama itsíxa —ca chiquiti ut —quia cuatĕcĕan.

⁸ Cuaquin isquin cana bĕtsi caballo, curua, chiquitia isan. Axa anu tsócĕ uni aín anĕx ca Bamati cacĕ 'iaxa. An Bamati cacĕ uni a nuibiancĕ, a unix ca Anua Uni Bamacĕ 'Iti caquin anĕcĕ a 'iaxa. A uni rabĕ ca, ĕnĕ menu 'icĕ unicama 'aisamaira 'aísha nĕbĕtsi, rabĕ 'imainun rabĕ oquin tĕacĕsa 'icĕbia amo 'icĕ achúshi cĕñunun Nucĕn Papa Diosan 'imiaxa. Usauin 'imicĕxun ca a uni rabĕtan 'acananía 'aisamaira uni bamanun 'imianan 'acĕñuma 'aísha 'aisamaira uni bamanun 'imianan 'insinan 'aisamaira uni bamanun 'imianan axa piánancĕ ñuinacan picĕxa 'aisamaira uni bamanun 'imiaxa.

⁹ Usai 'icĕbĕtan ca Carnero 'icĕsaribitia unin 'ucha cupí bama, an anúan quirica tacáshcacĕ ñu itsiribi pĕóshaxa. Pĕóshcĕbĕtan cana Nucĕn Papa Diosan bana cuanan, a banax ca asérabi 'icĕ quiax quicĕ cupí unin 'acĕxa bama unicaman ñunshin, anuxun ñuina xaroti bucúncĕ maxax, a tĕmúcüa isan.

10 A ñunshinax ca munuma banai quiaxa:

—Nucën 'Ibu Dios, upíira upí 'aish 'uchañumaira 'ixun mix quicësabi oquin 'acë 'icë, ¿uínsarainra caramina menu 'icë unicama, an nu 'a, a cupiti 'ain?

11 Usai quia Nucën Papa Diosan 'ináncëxun ca acama achúshi achúshinën chupa uxua biaxa. 'Ináncëxuan bicëbëa ësoquin atu cai banaia cana cuan:

—Mitsu 'acësaribi oquin axa Cristomi catamëcë raíri uniribi, unin 'aquin sënëontamainun, camina caínpainti 'ain.

12 Usai 'icëbëtan ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an anun quirica tacáshcacë ñu itsiribi pëóshaxa. Pëóshcëbë ca mecama shaíquiaxa. Usai 'icëbë ca bari bëánquiaxa, chupa tunánsa 'inun. 'Imainun ca 'uxë imi iscësa 'iaxa.

13 Usaía 'imainun ca suñúanëan bëcacëxa higos bimi paxa rëucucësari 'ispa rëucüaxa.

14 Quirica taráncësa 'inun taramëti ca naicamë'ëo nëtëaxa. 'Imainun ca aín bashicama 'imainun nasícama anua 'icënuax tacúaxa.

15 Usai 'icëbë ca axa Nucën Papa Diosmi sináncëma unicama, 'apucama 'imainun uni cushibubë ñuñu unicama, 'imainun capitáncama, 'imainun uni chacama, 'imainun an uni itsi ñu mëëxuncë unicama, 'imainun an uni itsi ñu mëëxuncëma unicama, a camáxbi racuëti matá me shimú 'icë quinicamanu 'ianan aín bashinu 'icë xaxu chacama nëbëtsi unëaxa.

16-17 Unëquin ca aín bashi 'imainun xaxu chacama caxa:

—A nëtë anúan axa anu tsóti upíira upí, anu 'Apuira tsóti, anu tsócë Nucën Papa Dios a

'imainun Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, an axa ami sináncēma unicamami nishquin castícanxi nētē ca uaxa. Usa 'ain ca unicamax uíxbi iētima 'icēn. Usa 'ain ca nunu rurucubut, 'Apuira an nu isnúnma ca rurucubúquin nu unput. Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, axa nun 'ucha cupí numi nishcē, an nu castícanxunma 'anun ca nu unēt.

7

'Itsaira judíos unicamax Nucēn Papa Diosnan 'aish 'unántiocē 'iá bana

¹ Usaquin istancēxun cana rabē 'imainun rabē ángel isan. Achúshinēx ca aucūaxa bari urucē anu nicē 'iāxa. Bētsix ca ami bari cuabúcē anu nicē 'iāxa. Bētsíxa baca rēbumi 'imainun ca bētsix baca tsípúmi 'iāxa. A ángelcaman ca suñun me bēcanan parún papa bēcaisama oquin bēaranan iribi bēcaisama oquin bēaraxa.

² Usaquin bēaranan mecamacēñun anu 'icē ñucama, 'imainun parún papacēñun anu 'icē ñucamaribi 'atimonun ca Nucēn Papa Diosan a ángelcama aín cushi 'inánxa. Acama istancēxun cana bētsi ángel aucūaxa bari urucē anuax aia isan. An ca uquin axa bamatimoi tsócē, Nucēn Papa Diosan unicama, anun Cristonēn anē 'imainun Nucēn Papa Diosan anē aín bēmánanu cuēñoti ñu bēaxa. Usa 'ixun ca a ángelnēn munuma cuēncēni banaquin rabē 'imainun rabē ángelcama a caxa:

³ —Nun an Nucēn Papa Dios quicēsabi oquin 'acē unicama 'unánti oquin atun bēmánancama cuēñocēma pan 'ain camina mecama 'imainun

parúnpapacama 'imainun icamaribi 'atimotima 'ain.

⁴ Catancëxun ca axa Nucën Papa Diosmi catamëcë unicama 'unánti oquin cuënëoxa, uiti cara cuënëocë 'icë quixun 'ën cuanun ca a ángel ësai quiaxa:

—A 'unánti oquin cuënëocë unicamax ca 'aisamaira, ciento cuarenta y cuatro mil (144,000) uni 'icën, atux ca Israelnën mëcën rabé 'imainun rabé bëchicëcaman rëbúnqui 'icën.

⁵ Doce mil ax ca Judatan rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Rubénën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Gadnën rëbúnqui 'icën.

⁶ 'Imainun ca doce mil Asernën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Neftalínën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Manasésnën rëbúnqui 'icën.

⁷ 'Imainun ca doce milribi Simeonën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Levitan rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Isacarnën rëbúnqui 'icën.

⁸ 'Imainun ca doce milribi Zabulonën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Josénën rëbúnqui 'icën. 'Imainun ca doce milribi Benjaminën rëbúnqui 'icën.

Usai ca 'ën cuanun quiaxa.

'Aisamaira unían chupa uxua pañucë

⁹ Usaquin cuatancëxun cana unin tupúntisama, 'aisamaira uni isan. Acamax ca camabi menuax ucë 'aish bëtsi bëtsi unibu 'iaxa. Usa 'aish ca bëtsi bëtsi banan bananan anua Nucën Papa Dios, ax 'Apuira 'icë, a 'imainun Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, aín bëmánon sëtëcë 'iaxa. A

camáxbi ca aín chupa uxua 'ianan xëbin pëchisa ñu pëchi tuíncë 'iaxa.

¹⁰ Usa 'aish ca camáxbi munuma banai quiaxa:
Anu 'Apuira tsóti, axa anu tsócë Nucën Papa Dios,
an ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí
bama, a cupí nun 'uchacama tërënquin
xëñibua 'aínbi ainan 'inun nu iëmiaxa.

¹¹ A unicamaxa quicëbë ca camabi ángelcaman,
anu 'Apuira tsóti anua Nucën Papa Dios 'icë,
'imainun məcën rabé 'imainun taë rabé 'imainun
rabé 'imainun rabé caniacëcë unicama, 'imainun
axa 'itsaira bëruñu rabé 'imainun rabé ñu,
axribia bamatimoí tsócë, acama nëbétsioraxa.
Nëbétsioraquin ca anua ax 'icë anuax rantin
puruni, meu bësuquin, Nucën Papa Dios rabiaxa.

¹² Rabiquin ca caxa:

Ësai ca 'iti 'icën. Mix cuëenun ca camabi unicama
'imainun ángelcamanribi mi rabiti 'icën.
Camabi unicaman 'Apu 'ianan, camabi ñu
'unáncë 'icë cananuna —asábi ca —quiquin
mi rabin. Min cushix ca chaira 'icën. Mixmi
cëñútimoí usabi 'ia cananuna xëñibua 'aínbi
mi rabiti 'ain. Usaquin cananuna 'ati 'ain.

¹³ Nucën Papa Dios rabicëbëtan ca aín anu tsótinu
tsócë caniacëcë uni achúshinën 'ë ñucáxa:

—¿An chupa uxua pañucë unicama ëñëx cara ui
'ic? ¿Uinuax cara uax?

¹⁴ Cacëxun cana can:

—'Ën cana 'unaniman. Min camina 'unanin.

Cacëxun ca 'ë caxa:

—'Ënë unicaman ca ami sináncë cupí 'aisamaira
tëmëraquinbi Nucën Papa Diosmi catamëti ëncëma
'icën. Atux ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí
aín imi 'apati bama, ami catamëti aín 'uchacama

tërěncě 'aish aín nuitu upí 'aish chucacěsa 'icěn, aín chupa uxuira axa chuañumasa 'inun.

¹⁵ Usa 'aish ca anua Nucěn Papa Dios 'icě anubi 'icěn. Anuxun ca nětėnbi, imėbi rabiquin, ax cuėęcėsabi oquin a ñu 'axunia. Usoia ca Nucěn Papa Dios ax 'Apuira 'aish cushi 'ixun, acama ěnquinma bėrúanti 'icěn.

¹⁶⁻¹⁷ Carnero 'icėsaribitia unin 'ucha cupí bama, ax anua Nucěn Papa Dios 'icě anu 'ixun ca acamaxa nětėtimoí upitax tsónun bėrúanti 'icěn. An 'aracacě ñuina aín 'ibun upí oquin 'unpax 'amianan bėrúancėsaribi oquin ca an aín unicama bėrúanti 'icěn. An ca acama chuámarua tani cuėėnunun 'imiti 'icěn. 'Imainun ca Nucěn Papa Diosanribi atúxa iní masá nuitutia nětėmiti 'icěn. Nětėmianan ca atúxa bėunan mėscutiabi aín bėun těrėnti 'icěn. Usa 'ain ca anu 'icě aín unicamax tēmėratēcėnima, 'ianan 'acėñuma 'itēcėnima, 'ianan shimatēcėnima, 'ianan bari cushin xarotēcėncėma 'ianan ańu 'itsísbi tantēcėntima 'icěn.

8

¹ Usai a caniacēcě uni quicėbėtan cana Carnero 'icėsaribitia unin 'ucha cupí bama, an anun quirica tacáshcacě itsi, ashiquin pėóshia isan. Pėóshcėbė ca banai sharatima nětėishiaxa, media hora 'itámainun.

Mēcėn achúshi 'imainun achúshi anun quirica tacáshcacě ñu pėóshtancėxun ashiquin pėóshtēcėncėbėtan Juanėn ñu isa

² Usaía 'icėbėtan cana mēcėn achúshi 'imainun rabė ángel Nucěn Papa Dios bėmánon nicě isan. Iscėxun ca Nucěn Papa Diosan 'ináncėxun, a ángelcama achúshi achúshinėn manė banańu biaxa.

³ Usa 'ain ca bētsi ángelribi, aín curi xanpa tuíanx uax, anua Nucēn Papa Dios 'icē a bēmánon 'icē anuxun sanutanun tsēpasa ñu nēēnti, curi 'acēribi, a rapasu niracēaxa. Usai 'ia ca aín unicaman a rabianan ñucácē banacamabēa aín cuin tēxēquianx 'irutanuan nēēnun Nucēn Papa Diosan 'ítsaira tsēpasa ñu a ángel 'inánxa.

⁴ Angelñēan tuíncē xanpa anuax ca sanu cuínbē, aín unicaman a rabianan ñucácē bana, ax anu Nucēn Papa Dios 'icē anu cuaruaxa.

⁵ Usai 'icēbētan ca ángelnēn anuxun sanutanun tsēpasa ñu nēēnti, anua tsisu rēquirucē biquin, a xanpanu 'aruquin buácatancēxun menu niaxa. Nicēbēa caná mēriti banacēbē ca bētsi ñuribi sharámainun mecama shaiquiaxa.

Manē banañucama

⁶ Usai 'icēbētan ca a ángelcama mēcēn achúshi 'imainun rabē, an aín manē banañu banonuxun mēníoxa.

⁷ Achúshi ángelnēn pain ca aín manē banañu banoxa. Banocēbē ca 'uí 'aíshbi matsiira 'aish iru, a 'imainun tsi rēquirucē, acamabē imi mēscúcē, acamax meu nicēx rēucūaxa. Rēucucēbē ca 'aisamaira 'aíshbi mecama nēbētsi, rabē 'imainun achúshi oquin tēacēsa 'aíshbi amo 'icē achúshi nēēmēti nētēaxa. Icama 'imainun basi paxacamaribi nēbētsi, rabē 'imainun achúshi oquin tēacēsa 'aíshbi, amo 'icē achúshi ca nēēmēaxa.

⁸ Usai 'icēbētan ca bētsi ángelnēnribi aín manē banañu banoxa. Usocēbē ca achúshi ñu chaira aín bashi nēēmécēsa 'icē nicēxa parúnpapanu nipacēcēbē parúnpapa chaira 'aíshbi nēbētsi, rabē

'imainun achúshi oquin tēacēsa 'aíshbi amo 'icē achúshi imisa 'iaxa.

⁹ Usai 'icēbē ca anu 'icē ñuinacama 'imainun anu 'icē manē nunticamaxribi, 'itsa 'aíshbi nēbētsi, rabē 'imainun achúshi oquin tēacēsa 'aíshbi amo 'icē achúshi cēñuti nētēaxa.

¹⁰ Usai 'icēbētan ca bētsi ángelnēnribi aín manē banañu banoxa. Banocēbē ca 'ispa chaira, bim-icēxa taban rēquirucēsa 'aish naínuax rēquícuaiianx nipacēaxa. Usari 'i ca bacacamabēa xēxácama 'itsa 'aíshbi nēbētsi, rabē 'imainun achúshi oquin tēacēsa 'ain, amo 'icē achúshinu nipacēaxa.

¹¹ A 'ispax ca Mucaira caquin anēcē 'iaxa. Anu a 'ispa nipacēcē bacacamabē ca xēxácamaribi mucaxa. Usai 'ia mucacē cupí ca 'aisamaira uni bamaxa.

¹² Usai 'icēbētan ca bētsi ángelnēnribi aín manē banañu banoxa. Banocēbē ca bari, 'uxē 'imainun 'ispacamaribi 'itsa 'aíshbi nēbētsi rabē 'imainun achúshi oquin tēacēsa 'aíshbi amo 'icē achúshi bēnamēti pēquicēma 'icēn. Usa 'ain ca nētē 'imainun imēribi nēbētsi rabē 'imainun achúshi oquin tēacēsa 'aíshbi amo 'icē achúshi bari, 'uxē, 'ispacaman pēcacēma 'iaxa.

¹³ Usacēbētan istēcēnquin cana ángel naínuax nuania isan. Nuania, munuma banai ēsai quia cana cuan:

—Manē banañu rabē 'imainun rabē banocē 'aínbi ca rabē 'imainun achúshi ángelnēnribia banocēbētan, axa menu bucucē unicaman masócē 'ixun 'aisamaira paē tanti 'icēn. Achúshi banocēbē tēmēranan ca bētsi banocēbēribi tēmēranan bētsiribia banocēbē usaribiti tēmēratēcēnti 'icēn.

9

¹ Usai 'icëbëtan ca bëtsi ángelnënrìbi aín manë banañu banoxa. Banocëbëtan cana naínuaxa 'ispa achúshi menu nipacëcë isan. Nucën Papa Diosan 'inácëxun ca anun quini chaira 'aish nëmínra xëocati ñu bixun tuíanxa.

² A tuíncë ñu anun ca quini chaira 'aish nëmínra a xëocaxa. Xëocacëx ca anuax tsin cuin chiquíaxa, manë tsi rëquirucë aín cuin chiquícësaribi 'inun. Chiquíquin a cuinan mapucëx ca bari bëánquicësa 'iaxa.

³ A tsin cuínuax ca 'aisamaira chanpusaribi ñu chiquíaxa, mecamanu cuanux. Nucën Papa Diosan 'imicëx ca a chanpucaman paëx, nibantan paësaribi 'iaxa.

⁴ Tsin cuínuax chiquitia ca Nucën Papa Diosan a chanpucama caxa: Menu 'icë basi, imaxu, chucu, ro, i acama camina 'atimotima 'ain. A 'aquinma camina, ax ca 'ënan 'icë quixun 'unánun aín bëmánanu 'ën anë 'aquin 'unántiocëma uni acama cuni 'atimoti 'ain.

⁵ Mëcën achúshi 'uxëan paë tanun 'aquinbi camina a unicama bamamitima 'ain. Usoquian cacëxun 'acëx ca aín paëx nibantan uni 'acëxuan paëocësa usaribi 'iaxa.

⁶ Usaía 'imainun ca a 'acë unicamax axbi bama-tisa taníbi bamatima 'icën. Asérabi cana bamatisa tani quibi ca 'aisamaira oquin paë taníbi bama-tima 'icën.

⁷ A chanpucamax ca anúan 'acánani suntáru cuancë caballo usaribi 'iaxa. Aín maxcánu ca curi mañuti 'acësa 'iaxa. 'Imainun ca aín bëmánan unin bëmánansa 'iaxa.

⁸ Aín bux ca xanun busa 'iaxa, aín xëtax ca 'inúanën xëtasa 'iaxa.

⁹ Aín namicamax ca manë chupan rabumëcësa 'iaxa. 'Ianan ca aín pëchi banamiaxa. Nuánquianquin ca 'aisamaira autua an niquincë caballonën 'acánani cuanquin buancëxa banacësaribi oquin aín pëchi banamiaxa.

¹⁰ A chanpucaman tsispin ca nibanta inasaribi 'iaxa. Ax ca anúan mēcën achúshi 'uxën uni paë tanmiti 'iaxa.

¹¹ A chanpucaman 'apu ax ca quini chaira 'aish nēmínra anu 'icë ñunshíncaman cushi 'iaxa. A ñunshinan anëx ca hebreo banan cacë Abadón 'icën, griego banan cacë ca Apolión 'icën.

¹² Usaquin ca rabë 'imainun rabë ángelnëan aín manë banañu banocëbëtan bëtsi ángelnënríbi aín manë banañu banocëbëtan chanpun pain 'aisamaira oquin unicaman paë tanmiaxa. Usaquin 'acëbëtanbi ca rabë ángelnën aín manë banañu unicama paë tanun banocëma pan 'icën.

¹³ Banoíma 'ixun ca a rabë ángel achúshinën aín manë banañu banoxa. Banocëbëtan cana anua Nucën Papa Dios 'icë a bëmánon 'icë anuxun sanutanun tsépasa ñu nëënti, curi 'acë, aín cuëbícamanu i, vaca matúxcasa 'itánun 'acë, rabë 'imainun rabë, anuaxa banaia cuan.

¹⁴ Banaquin an bërí manë banañu banocë ángel a caía, ësai quia cana cuan:

—Camina Eufrates cacë baca rapasunuxuan nëacë rabë 'imainun rabë ángel a tubuxun ënti 'ain.

¹⁵ A rabë 'imainun rabë ángelcama Eufrates baca rapasunuxuan nëacë, ax ca anúan camabi unicama rabë 'imainun achúshi oquin tëacësa 'aíshbi amo 'icë achúshi acama 'ati nëtë utámainun nëacë

'iaxa. Usa 'ain ca anuxun sanutanun tsëpasa ñu nëënti anuaxa banaia a cuaxun, manë banañu tuíncë ángel an nëacë ángelcama tubuxun ëanxa. Usaquin ca a baritia, a 'uxë, a nëtë, a horabi ca unia 'anun ëncë 'iti 'icë quixuan Nucën Papa Diosan mëníosabi oquin 'axa.

16 A rabë 'imainun rabë ángelcama aín suntárucamax ca 'aisamaira caballonu tsócë 'iaxa. Acamax ca 'aisamaira 'aish doscientos millones 'icë quiáxa quia cana cuan.

17 'Ën iscëx ca a caballocama ësa 'iaxa: anu tsócë suntárucaman manë chupa atun shicánu 'icë ax ca tsi rëquirucësa 'ianan cuman batsisa 'aíshbi tunántani 'ianan curúnsa 'iaxa. A caballocaman maxcatax ca 'inúanën maxcása 'iaxa. Aín cuëbínuax ca tsi rëquirucë 'imainun tsin cuin 'imainun azufre cacë ñu nëëmëti chiquíaxa.

18 Caballonën cuëbínuax chiquíicë ñucamax chiquíquin ca unicama nëbëtsi, rabë 'imainun achúshi oquin tëacësa 'aíshbi amo 'icë achúshi cëñuaxa.

19 A caballocaman inax ca maxcáñu 'aish runusa 'iaxa. Anun ca unicama paë tanmiquin 'atimoxa. Usai 'iquin ca caballocaman aín cuëbínuax chiquíicë ñucama 'imainun aín ina runusa, anun unicama 'aisamaira oquin 'atimoquin cëñuaxa.

20 'Aisamaira oquin 'atimocëxbia bamacëma unicamax ca sinanaquin, atun ñu 'aisama 'acëcama ëncëma 'iaxa. Ñunshin 'atimacama rabianan ca unin 'acë ñu, curi 'acë 'imainun uxua manë 'acë 'imainun panshían manë 'acë 'imainun maxax 'acë 'imainun i 'acë, a ñucaman isíma 'ianan cuatíma

'ianan nitsíamabi, a rabiquin an 'acēsabi oquin ñu 'atima 'ati ênquinma 'axa.

²¹ Uni 'ati, 'imainun ñu xëax ñubě 'iti, 'imainun aín xanuma 'aínbi xanu itsibě 'iti, 'imainun aín bënëma 'aínbi uni itsibě 'iti, 'imainun ñu mēcamați, acama sinanaquin ênquinma usabi oquin 'axa.

10

Quiricaratsuñu ángel 'ia

¹ Bětsi ángel cushiira, axribia naínuax aia cana isan. Ax ca nětě cuin mēu nicěsa 'ianan aín maxcá manámi nónbai 'imainun aín bēmánan bari pēquicěsa 'iaxa. 'Ianan ca aín quisi rabě tsi rēquiruia iscěsa 'iaxa.

² Aín mēcēnan ca bacacē quiricaratsu tuíanxa. Usai 'iquin ca aín taě mēqueuněn parún papa amánan aín taě mēmiuněn me amáxa.

³ Usai 'itancēx ca 'inúan munuma banacēsari banaxa. Banacēbē ca mēcēn achúshi 'imainun rabě canacamē'ēoribi banaxa.

⁴ Caná banacēbētan a banacama cuēnēoti 'ixunbi cana naínuaxa ěsai banaia cuan:

—Canacaxa quicēcama camina uisai quicē cara quixun unin 'unánun cuēnēotima 'ain.

⁵ Angel an aín taě itsin parún papa amánan aín taě itsin me amácē, an ca aín mēcēn mēqueu 'icē manámi oxa.

⁶ Manámi oquin ca caxa:

—Axa bamatimoi tsócē, an naí, me, parún papa, acama 'imainun anu 'icē ñucamaribi unio Nucēn Papa Dios, an cuamainun cana cain: Ax quiasabi oi ca bērí 'iti 'icēn.

⁷ Bětsi ángelněn aín manē banañu banocēbē ca an Nucēn Papa Dios quicē bana uni ñuixuncē unica-maxa, usai ca 'iti 'icē quiásabi oi 'iti 'icēn. A bana

uisai quicë cara quixun unin 'unánma 'aínbi ca a bana quicësabi oi 'iti 'icën, manë banañu banocëbë.

⁸ A ángelnëxa quicëbëtan cana naíucüax banaia cuatëcëan, ësai qui:

—A ángel, axa parún papa 'imainun menuribi nixun aín mëcënan bacanuxun tuíncë quiricaratsu a ca bitsi cuan.

⁹ Usaquian 'ë cacëx, ángelnu cuanquin cana — quiricaratsu camina 'ë 'inánti 'ai — quixun can. Cacëxun ca 'ë caxa:

—A cënë 'icë, ca bit. Bixun ca pit. Picëx ca min cuëbínuax bataira 'aish buna rëpasaribi 'iti 'icën. Usa 'aíshbi ca min pucu 'ucë mëucüax mucaira 'iti 'icën.

¹⁰ Usaquin caquian 'ë 'ináncëxun, aín mëcënuua bixun cana a quiricaratsu pian. Picëx ca 'ën cuëbínuax bataira 'aish buna rëpasa 'i axa. Bata 'aíshbi ca 'ën 'ecëx 'ën pucunuax mucaxa.

¹¹ Usai 'icëbëtan cana ënë banaribi cuan:

—Bëtsi bëtsi unibu, bëtsi bëtsi nëtënu 'ianan bëtsi bëtsi banan banacë, a unicama ñuia Nucën Papa Dios quicë bana camina unicama ñuixuntëcënti 'ain.

11

Jesucristo ñuiquin an cacë ca rabë 'icë quicë bana

¹ Usai 'icëbëtan cana Nucën Papa Diosan 'ináncëxun i tsatisa biquin ësai quiaribi cuan:

—Tsatisa ënë i bixun camina anun anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu aín chaxcë tupúnti 'ain. Tupúanan camina anuxun ñu sanutanun nëënti, aín chaxcëribi tupúnti 'ain. Tupúanan camina an anuxun Nucën Papa Dios rabicë unicama cara uiti 'icë quixun 'unánuxun tupúnti 'ain.

² A xubu rapasu 'icë me mënóçë, ashi camina tupúntima 'ain. Ax ca axa Nucën Papa Diosmi sináncëma unicamaxa anu 'inun ëncë 'iti 'icën. A unicaman ca cuarenta y dos 'uxëcama anu a xubu 'icë ëma, Jerusalén, a 'atimoi niti 'icën. Usa 'ain camina a xubu rapasu 'icë me mënóçë, a tupúntima 'ain.

³ A unicamaxa 'atimati anu nimainun cana an 'ë ñuiquin unicama canun rabë uni xuti 'ain. A uni rabë ax ca rabë olivos cacë iisa 'imainun rabë anu lamparín nanti ñusa 'icën. An ca 'ën xucëxun 'aisamaira nëtë, mil doscientos sesenta, a nëtëcama 'ë ñuiquin bana unicama ñuixunti 'icën. Atux ca masá nuitucë unían pañucësaribi chupa pañucë 'iti 'icën.

⁴ An 'ë ñuiquin unicama cati rabë uni axa rabë olivos cacë iisa 'imainun rabë anu lamparín nanti ñusa 'icë ax ca anua Nucën 'Ibu Dios, axa camabi menu 'icë unicaman 'ibu 'icë, a bëmánon nitsíncë, a 'icën.

⁵ Unían a 'atimoisa tancëxun ca atun aín cuëbínua tsi rëquiruia chiquínquin cëñuia. An a 'atimoisa tancë unix ca usaquian 'acëx bamati 'icën.

⁶ A rabëtax ca cushiñu 'icën. Usa 'ixun ca 'aisa tanquin atúan Nucën Papa Dios quicësabi oquin bana ñuixunmainuan 'uí 'ibúaxma 'inun 'imiti 'icën. 'Aisa tanquin ca bacanu 'icë 'unpax imi 'imiti 'icën. 'Aisa tanquin ca bëtsi bëtsi ñu 'aquin paë tania tëmëranun unicama 'imiti 'icën. Uiti oquin cara usoquin 'aisa tania usoquin ca 'ati 'icën.

⁷ Atúan unicama bana ñuixuncë nëtëcama inúcëbë ca piánancë ñuinasa ñu, ax quini chaira 'aish nëmínra, anuax chiquíti 'icën. Chiquítancëxun ca an unicama bana ñuixuncë rabë,

ami nishi abë 'acánanquin ñusmoquin bamamiti 'icën.

⁸ Bamamicë 'aíshbi maíncëma 'aish ca a ëma cha, anu Nucën 'Ibu Jesús i curúsocënu matása, Jerusalén, anu 'icë bainu racáti 'icën. A ëmax ca Sodoma 'imainun Egipto caquin anëcëribi 'icën, anu 'icë unicamaxa Sodoma 'imainun Egiptonu 'icë uníxa 'iásaribiti Nucën Papa Diosmi sináncëma 'ain.

⁹ Rabë 'imainun achúshi nëtë 'imainun nëtë itsi bari xamárutamainun anu racácë ca anu cuancë unicama, bëtsi bëtsi unibu, bëtsi bëtsi menuax ucë 'ianan bëtsi bëtsi banan banacë, acaman isquin, uni raírinëan maíntisa taniabi 'amitima 'icën.

¹⁰ A rabëtan Nucën Papa Diosan bana ñuixunquin atun 'uchacama sinánmicë cupí ca axa Nucën Papa Diosmi sináncëma unicama a rabë bamacë isi cuëenti 'icën. Cuëëni ca abëa nuibanancë unicamabë ñu 'inánanti 'icën.

¹¹ Rabë 'imainun achúshi nëtë 'imainun nëtë itsi bari xamárucëbë ca a rabëtax bamaxbi Nucën Papa Diosan 'imicëx uinacëtëcëni niruaxa. Nirucëbë ca an atu iscë unicama ratuti racuéira racuéaxa.

¹² Racuécëbëtan ca a rabëtan ësaquin caía naínuax banaia cuaxa:

—Nëri ca ut.

Cacëx ca axa atumi nishcë unicaman ismainunbi nëtë cuinan nëbëtsiocëx naínu cuanxa.

¹³ Usai 'icëbë ca me 'aisamaira shaíqui axa. Shaíqui ca Jerusalén ëma nëbëtsi rabë, mëcën rabë oquin tëacësa 'aíshbi amo 'icë achúshi rurucubuaxa. Rurucubucëbë ca 'aisamaira uni siete mil bamaxa. Acama bamacëbëtan ca bamacëma unicaman racuéquin, Nucën Papa Dios naínu 'icë rabi axa.

14 Usaquin ca mēcēn achúshi ángelnēn aín manē banañu banocēbētan bētsi ángelnēnribi aín manē banañu banocēbētan unicaman 'aisamaira paē tantēcēanxa. Usocēbētan ca ángel itsi an tsiánquiira aín manē banañu, unicama paē tanun banocēma pan 'ixunbi bērí banoti 'icēn.

Ashiquin manē banañu banoti

15 Usa 'ain ca a ángelnēnbi aín manē banañu banoxa. Banocēbētan cana naínuax sharati munuma banaia ēsai quia cuan:

Bērí ca Nucēn 'Ibu Dios 'imainun Cristo, Nucēn Papa Dios an uni iēminun caísa, axēshi 'Apu 'ia. Nētētimoí usabi 'inux ca 'ia.

16 Usai banacēbē ca caniacēcē unicama mēcēn rabé 'imainun taē rabé 'imainun rabé 'imainun rabé, axa anu Nucēn Papa Dios 'icē, a bēmanon tsócē, acaman rantin puruni racábuti meu bēsuquin Nucēn Papa Dios rabiaxa.

17 Rabiquin ca caxa:

Nucēn 'Ibu Dios, min cushi ca chaira 'aish bētsi cushisama 'icēn. Camina usabi 'iá 'ianan usabi 'aish, usabi 'iti 'ain. Cushiira 'ixun camina min cuēēcēsabi oquin 'ain. 'Ai camina bērí mixēshi min unicaman 'Apu 'ain. Usa 'icē cananuna bērí —asábi ca —quixun caquin mi rabin.

18 Axa mimi sináncēma unicamax ca mimi xuatimati nishaxa. Nishcē 'aínbi ca anun min uisoquin caramina atu 'ati 'ai, usoquin 'ati nētē uaxa. Anun min camabi uni bama 'aíshbia baísquicē isti nētē ca uaxa. An mix quicē bana uni ñuixuncē unicama, 'imainun axa min aín 'uchacama tērēnun mimi catamēcē 'ixun min bana cuacē unicama, aín cushi unicama 'imainun cushima unicamaribi,

camabi isquinmi anun mibëa 'inun biti nëtë ca uaxa. 'Imainun ca anúan 'uchañu unicama anua atun ñu 'atima 'acë cupí camabi 'uchañu uni 'iti anu cuanti nëtëribi uaxa.

¹⁹ Usai 'icëbë ca naínu 'icë anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu aín xëcuë xëoquiaxa. Xëoquicëbëtan cana bunánti, anua Nucën Papa Diosan cuënëo maxax pará rabë nancë, a isan. Iscëbëa munuma caná mëriti banacëbë ca bëtsi ñuribi sharámainun mecama shaíquiaxa. 'Imainun ca 'uí 'aíshbi matsi-ira 'aish iru ax rëucubuaxa.

12

Xanu 'imainun pianancë ñuina chaira capësa 'aíshbi ushíainra ñui quicë bana

¹ Usai 'icëbëtan cana achúshi ñu naínu 'icë isan, ax ca xanu 'iaxa. Xanu 'aíshbi bari mëu ñicësa 'ianan ca aín taë shimú 'uxë 'iaxa. Aín maxcánu ca męcën rabë 'imainun rabë 'ispa mañutiocë 'iaxa.

² Tuñu 'aish ca a xanu bacënx paë tani bënëti cuëncëanxa.

³ A istancëxun cana bëtsi ñuribi naínua isan, ax ca pianancë ñuina chaira, maxë capësa 'iaxa. Aín maxcá ca męcën achúshi 'imainun rabë 'iaxa. Usa 'aish ca aín maxcá achúshi achúshinu mañuti 'iaxa. Aín matúxcacama ca męcën rabë 'iaxa.

⁴ Aín ina chaira anun ca maëncësoquin 'is-pacama nëbëtsi, rabë 'imainun achúshi oquin tëacësa 'aíshbi amo 'icë achúshi menua nipacënun rëupaxa. Usoquin 'ispa rëupatancëx ca bacënia aín tuá 'enux, tuñu xanu bëmánon niracëaxa.

⁵ Niracëxuan caínmainun ca a xanu bëbu tuá bacëanxa, ax canitancëx cushi 'ixun ca camabi menu 'icë unían aín bana cuanun 'imiti 'icën. Usa

'ain ca aín tita bacěncě 'icě, anua ax 'icě anu abě 'Apu 'inun Nucěn Papa Diosan buánxa.

⁶ Bacěntancěx ca a xanu anu uni 'icěma menu cuanxa, anua ax 'iti Nucěn Papa Diosan měnío anu. Mil doscientos sesenta nětěn 'i anu 'ia ca an měníosabi oquin Nucěn Papa Diosan anúan ax upitax tsónun píti 'inánti 'icěn.

⁷ Usaía 'ian ca Nucěn Papa Diosan nětěnuax, ángelcaman cushi, Miguel, a 'imainun aín ángelcamax, pianancě ñuina chaira maxě capěsa a 'imainun aín ángelcamabě 'acanaxa.

⁸ 'Acananquin ca Miguel 'imainun aín ángelcaman, pianancě ñuina chaira maxě capěsacěñun aín ángelcama ñusmoxa. Ñusmocěbě ca Nucěn Papa Diosan nětěnu anua atux 'iti 'aíma 'iaxa.

⁹ Anua atux 'iti 'aíma 'ain ca pianancě ñuina chaira maxě capěsa a aín ángelcamacěñunbi Nucěn Papa Diosan chiquínxun menu niaxa. A capěsa ñuina ax ca an běráma Nucěn Papa Diosan uniota-batia uni paran 'aish ñunshin 'atimaněn 'apu, Satanás, an camabi menu 'icě unicama paráncě a 'icěn.

¹⁰ Usaía 'icěbětan cana Nucěn Papa Diosan nětěnuaxa ěsai munuma banaia cuan:

—An ami cataměcě unicama, nucěn xucěantu, 'atimaquin ñuiquin nětěquinma nětěnbi 'iměbi Nucěn Papa Dios manóncě, ax ca ěnua chiquíncě 'icěn. Usa 'ain ca běrí an aín cushínbi ainan 'inun uni iěmicě, Nucěn Papa Dios, ainshi asérabi aín 'Apu 'ixun, aín unicama běrúanan Cristo atun 'Ibu 'inun 'imiaxa.

¹¹ Aín unicama, nucěn xucěantu, ax ca Carnero 'icěsaribitia unin 'ucha cupí bama, ami cataměcě

cupí atun 'ucha tērēncē 'ianan aín bana ēnquinma sináncē 'aish, ñunshin 'atimanēn 'apúan 'atima ñu 'amicēma 'iāxa. Atun ca axa ami nishcē unīn bētsi bētsi ocēx bamatisa 'ixunbi Nucēn Papa Diosmi sinánti ēncēma 'icēn.

¹² Ñunshin 'atimanēn 'apu a Nucēn Papa Diosan aín nētēnua chiquíncē 'ain, camina a nētēnu 'icēcama, mitsux cuēēnti 'ain. Mitsu usaquin canan cana axa menu 'icēcama 'imainun axa parúnpapanu 'icēcama ēsaquin cain: Nucēn Papa Diosan aín nētēnua chiquíncē 'aish ca ñunshin 'atimanēn 'apu 'aisamairai nishaxa, anun an ñu 'ati nētē ca 'itsama 'icē quixun 'unani. Nishquian ñu 'acēbētan camina 'aisamaira masá nuituquin tēmērati 'ain.

¹³ Usaía naínuax banaia 'ēn cuacēbētan ca pianancē ñuina chaira maxē capēsa an —naínua chiquínxun ca 'ē menu niāxa —quixun 'unánquin, xanu axa bēbu tuá bacéncē, a 'atimonuxun nuīaxa.

¹⁴ Nuicēxbi ca a xanux Nucēn Papa Diosan 'imicēx, tētēcamē'ēon pēchisa rabē 'aish aín pēchi chaira 'iāxa. Anun anu uni 'icēma me, anu a ñuina chaira capēsa ax cuantima, anu nuánti cupí ca usaquin Nucēn Papa Diosan 'imiāxa, anuxun an mēnósabi oquin rabē 'imainun achúshi baritia 'imainun mēcēn achúshi 'imainun achúshi 'uxēn piti 'inánuxun.

¹⁵ Ñuina chaira capēsa an ca a xanua bacan buántanun quixun aín cuēbitan 'unpax chaira, a caxuxun xucaxa.

¹⁶ Usocēbē ca me amo rabē tuqui baquicēbē, a ñuinacan xucacē 'unpax me 'ucē mēu atsini nētēaxa. Usai 'iá 'unpax me 'ucē mēu atsíncēbētan

ca a xanu bacan buáncēma 'icēn.

¹⁷⁻¹⁸ Usai 'ia isi ca ñuina chaira capěsa ax 'aisamairai xuamati xanumi nishaxa. Nishi ca a xanun rēbúnqui raíri, an Nucēn Papa Diosan bana quicēsabi oquin 'acē 'ianan an Jesucristomi sinánti ěncēma, a unicamabē 'acanani cuanxa.

13

Ñuinacan'ëo rabě ñui quicě bana

¹ Usai 'icēbētan cana parún papa masinu nixun ñuinacan'ëo parún papanuax uax 'iruia isan. A ñuinacan'ëo ax ca aín matúxcānēx mēcēn rabě 'imainun aín matúxcānu 'icē mañutiribi mēcēn rabě 'iāxa. Usa 'aish ca aín maxcataxribi mēcēn achúshi 'imainun rabě 'imainun, aín maxcácamanuribi Nucēn Papa Dios 'atimaquin ñui quicě bana cuēñēcē 'iāxa.

² A parún papanuax uax 'irucē ñuinacan'ëox ca paru 'inúansa 'ianan aín taē xaēon taēsa 'ianan aín cuēbitax 'inúan cuēbísā 'iāxa. A parún papanuax uax 'irucē ñuinacan'ëo ca capěsa ñuinacan aín cushi 'inánan, aín bana cuacēsaribi oquin aín bana cuanan unicaman an sinánmicēsa oquin 'anun 'imi-axa.

³ 'Ēn iscēx ca a parún papanuax uax 'irucē ñuinacan'ëo aín maxcá achúshi, unin motisama oquin tēcēsa 'aishbi mooxa. Mocēbē ratúquin ca camabi menu 'icē unin —cushiira ca ax 'icē —quixun sinánxa. Usaquin sinánquin ca aín bana cuaxa.

⁴ Parún papanuax uax 'irucē ñuinacan'ëo a, aín cushi 'ináncē cupí, ca capěsa ñuina chaira a camabi menu 'icē unicaman rabiaxa. Rabianan ca

parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëoribi rabi — asaribi ñu ca 'aíma 'icë —quianan ca —axa abë 'acananti ca 'aíma 'icë —quiaxa.

⁵ Usai quicëbëtan ca parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo, ax a cërúai ami 'atimati bananun Nucën Papa Diosan ëanxa. Usaquin ca cuarenta y dos 'uxëan unicaman aín bana cuanun ëanxa.

⁶ Usaquian ëncëxun ca aín cuëbitan Nucën Papa Dios 'imainun anua ax 'icë 'atimaquin ñui bananan, aín nëtënu abë 'icë aín unicamaribi 'atimati banaquin ñuiaxa.

⁷ Usaquian ëncëxun ca camabi menu 'icë unicama, axa Nucën Papa Diosmi catamëcë, abë 'acananquin ñusmoxa. Ñusmoxun ca camabi menu 'icë unicama, bëtsi bëtsi unibu, bëtsi bëtsi banan banacëcama, aín bana cuanun 'imiaxa.

⁸ Ënë menu bucucë, ui unicamax cara me uniotabacë 'ain, Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, aín quiricanu aín anë cuënëoma 'icë, a unicaman ca axa parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo aín bana cuanan rabiaxa.

⁹ Uicaman cara upí oquin 'unántisa tania an ca aín pabitan ënë bana cuaquin aín nuitunëmbi sinánquin cuati 'icën, ësai quicë:

¹⁰ Uicaman cara uni itsi sipuanun 'inania, acamaxribi ca sipuacë 'iti 'icën. An uni itsi manë xëtocën 'acë uni, a ca bëtsi unínribi usaribi oquin 'ati 'icën. Usa 'ainbi ca axa Nucën Papa Diosmi catamëcë unicaman uisai cara ñu 'icëbëtanbi Nucën Papa Diosmi sinánti ëntima 'icën.

¹¹ Bëtsi ñuinacan'ëoribi cana me mëucüaxa aia ísan. Aín matúxca rabëtax ca carneronën matúxcasaribi 'iaxa. Ax ca capësa ñuina chaira ax banacësaribi banaxa.

12 A ñuinacan'ëo me mëucüax ucë, aín cushi ca parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo abë 'aish aín cushisaribi 'iaxa. Usa 'ixun ca camabi menu 'icë unicaman parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo, axa motisama oquin tëacë 'aishbi mocë, a rabinun me mëucüaxa ucë ñuinacan'ëon rabimiaxa.

13 Me mëucüaxa ucë ñuinacan'ëo an ca unían iscëma ñu 'anan unin 'acëma ñu 'axa. Usaquin 'anan ca unicaman ismainunbi tsi naínua menu 'ibúmiaxa.

14 Parúnpapanuax uaxa 'irucë ñuinacan'ëon ismainun, usoquin 'anúan Nucën Papa Diosan ëncëxun ca unían iscëma ñu 'anan acëma ñuribi 'aquin, ënë menu 'icë unicama paránxa. Paránan ca a ñuinacan'ëo parúnpapanuax uaxa 'irucë axa manë xëtocën motisama oquin tëacë 'aishbi mocë, abi tanquin a iscësaribi 'itánun 'anun uni 'amiaxa.

15 'Amitancëxun ca parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo a tanquin 'acë ñu a banamiaxa. Banamiquin ca uicaman cara a ñu ax isa dios 'icë quixun rabicëma 'icë, acama 'anun quixun uni 'amiaxa.

16 Usaquin 'anan ca camabi uni, 'apu unicama 'imainun 'apuma unicamaribi, ñuñu unicama 'imainun ñuñuma unicamaribi, an uni ñu mëëxuncëma unicama 'imainun an uni ñu mëëxuncë unicamaribi, camabi aín mëcën mëqueu parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëonan 'inun 'unántioquin cuënëocë 'inun 'amiaxa. 'Amianan ca aín mëcën mëqueu 'unántiocëma 'icë, aín bëmánanu 'unántioquin cuënëomiaxa.

17 'Unántioquin cuënëocë bana ax ca parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo aín anë 'iaxa. Aín anë 'acëma 'ain ca aín número cuënëocë

'i'axa. Ui unicamax cara 'unántioquin cuënëocëma 'icë an ñu maruanan ñu biti ca 'aíma 'i'axa.

¹⁸ An ñu 'unáncë unin ca parúnpapanuax uaxa 'irucë ñuinacan'ëo uisai quicë cara aín número 'icë quixun 'unánti 'icën. Aín númeroñëx ca, seiscientos sesenta y seis (666) 'icën. Anëñu 'aíshbia númeroñu unisaribi ca a ñuinacan'ëon número 'icën.

14

Ciento cuarenta y cuatro mil uníxa cantati bana

¹ Usaquin istancëxun istëcënquin cana Carnero 'icësaribítia unin 'ucha cupí bama, a matá me Sión cacë, anua Jerusalén 'icë, anu nicë isan. 'Ën iscëx ca abë 'aisamaira uni, ciento cuarenta y cuatro mil (144,000) unicama, axa aín bëmánanu Cristonën anë 'imainun Nucën Papa Diosan anënribi cuënëocë, a unicamax 'i'axa.

² A isanan cana naínuaxa banaia cuan. A banax ca baca xuqui cushíinra banaruia cuacësa 'ianan caná munuma banacësaribi 'aish 'itsa unían aín arpa 'aia cuacësaribi 'i'axa.

³ Acama ciento cuarenta y cuatro mil unicamax ca anun cantacëma, canta iotan cantaxa. A cantax ca anu Nucën Papa Dios 'icë a bëmánon 'imainun axa bamatimoi tsócë 'itsa bëruñu rabë 'imainun rabë ñu, acama 'imainun anu 'icë caniacécë uní-cama mécën rabë 'imainun taë rabë 'imainun rabë 'imainun rabë, acaman bëmánauncüaxa cantacë 'i'axa. Uinu 'icë unínbi ca a canta 'unántima 'icën, unicama ciento cuarenta y cuatro mil (144,000) a Nucën Papa Diosan ainan 'inun iëmicë, acaman cuni ca a canta 'unánxa.

⁴ A unicamax ca xanubë 'uchacëma 'ianan ñu 'atima 'ati cuëënima Carnero 'icësaribítia unin 'ucha

cupí bama ainanshi 'aish, ax quicēsabi oi 'ia. Aca-max ca Nucën Papa Diosan ainan 'inun iëmicë 'ianan Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, ainanribi 'inun aín 'uchacama tērēncē a 'icën.

⁵ Ënë unicamax ca aín nuitu asérabi upí 'aish cēmëi banacëma 'aish anu Nucën Papa Dios 'icë aín bëmánon 'ia.

Rabë 'imainun achúshi ángelnëxa bana

⁶ Usa 'ain cana bëtsi ángelribi isan. Camabi unin cuanun ca naínu nuani munuma banai, Cristo cupí ca unicamax xéníbu a 'aínbi Nucën Papa Dios-nan 'iti 'icë quiaxa. Camabi menu 'icë unicama bëtsi bëtsi unibu, bëtsi bëtsi menu 'icë, bëtsi bëtsi banan banacë an cuanun,

⁷ ca ësai munuma banaquin caxa:

—Anun Nucën Papa Diosan camabi uni aín ñu 'acēsabi oquin, uisa cara oti 'icë usoquin 'ati nētē ca uaxa. Usa 'ain camina ami racuëquin a rabiti 'ain. An naícama, mecama, parúnpapacama, xëxácama unio, a camina rabiti 'ain.

⁸ Usai quicëbë ca bëtsi ángelribi a caxu ai quiaxa:

—Babilonia, a ëma chaira, anu 'icë unicaman ca aín xanuma 'aínbi xanu itsin ñunshini cuëenti, 'imainun 'aisamaira ñu 'atima, an 'acēsaribi oquian 'anun quixun camabi menu 'icë unicama 'unánmiaxa. A ëma 'imainun anu 'icë unicamax ca bërí cëñúaxa, ca 'aíma 'icën.

⁹ Usai 'icëbë ai ca bëtsi ángelribi munuma banai ësai quiaxa:

—Uicaman cara parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo 'imainun a tanquian a iscësa oquin unin 'acë ñu a rabicë cupí aín bëmánanu cuënëocë

unicama, 'imainun aín bëmánanu cuënëocëma 'aish aín mēcënu cuënëocë 'icë

¹⁰ a unicama ca Nucën Papa Diosan 'aisamairai ami nishquin castícantí 'icën. Acaman ca anu-axa manë tsi 'imainun azufre rëquirucë, anuxun 'aisamaira oquin paë tanti 'icën. Nucën Papa Diosan ángelcama 'imainun Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, acaman ca atúxa usai 'ia isti 'icën.

¹¹ Manë tsi anuxuan atun xënibua 'aínbi paë tanti, anuax ca aín cuin nëtëtima tëxëquiruia. Usai ca an parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo, 'imainun a tanquian a iscësa oquin unin 'acë ñu a rabicë unicama, 'imainun ñuinacan'ëon anë anu cuënëocë unicaman nëtëtimoquin nëténbi imëbi paë tanti 'icën.

¹² Usa 'ain ca Nucën Papa Diosan unicama, an aín bana quicësabi oquin 'anan Jesúsmi catamëcë, acaman uisai cara ñu 'icëbë tëmëraquinbi asérabi ami sinánti ëntima 'icën.

¹³ Usai ángel banaia cuatancëxun cana naínuaxa ësaquin 'ë cai banaia cuan:

—Ënë bana ca cuënëot: Ax Nucën 'Ibu Jesucristomi catamëcë unicomax ca bamatancëx chuámarua tani cuënti 'icën. Naínuaxa banai quicësaribi oi ca Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upí ëesai quia: Usa unicaman ca bamatancëxun tëmëratëcënquin paë tantëcëntima 'icën. Añu ñucama cara Jesucristonan 'ixun a 'axuanxa, acama ca Nucën Papa Diosan manuquinma sinania. Usa 'ain ca a unicama chuámarua tani cuënti 'icën.

Uva bimi bicësaribi oquin uni biti bana

¹⁴ Usaquin istancëxun istëcënquin cana nètë cuin uxuanua unisa 'aish tsócë isan. Aín maxcánu curi 'acë mañuti 'imainun ca aín męcënan machítusa 'aishbi tëntúñu manë cuënuçë tuíncë 'iaxa.

¹⁵ Usai 'imainun ca anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu anuax bëtsi ángel chiquíaxa. Chiquiti munuma banaquin ca axa nètë cuínu tsócë a caxa:

—Bimicama ca pęcëti sënëanxa, anun a biti nètë ca uaxa. Min manë cuënuçë, anun camina bimicama biti 'ain, bixun camina timëti 'ain.

Usai bimi biti ñui quíbi ca ángel, uni biti ñui quiáxa.

¹⁶ Quicëbëtainshi ca axa nètë cuínu tsócë an, unían manën tëaquin bimi upíbu bicësaribi oquin, camabi uni upíbu biáxa.

¹⁷ Usoquian axa nètë cuínu tsócë uni an upí unibu bicëbë ca bëtsi ángel naínu 'icë anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubunuax chiquíaxa. Chiquíquiani ca anribi machítusa 'aishbi tëntúñu manë cuënuçë buánxa.

¹⁸ Buania chiquicëbë ca ángel itsi, an ñu tsi nëënmianan tsi bënëánti cushiñu, ax anuxun sanutanun tsëpasa ñu nëënti anuan chiquíaxa. Chiquítancëxun ca munuma banaquin axa manë cuënuçëñu ángel caxa:

—Uvas bimicama ca pęcëti sënëanxa. Usa 'ain camina min manë cuënuçë, anun tëaquin uvas bimicama biti 'ain, bixun camina timëti 'ain.

¹⁹ Quicëbëtan ca ángelcaman aín manë cuënuçë, anun tëaquin biquin timëtancëxun, anuxun chinínti anu buánxun bucúanxa. Usoquin 'acë, ax ca an aín bana cuaisama tanquin Nucën Papa Dios nishmia unicama a ñui quicë 'icën. Ax ca uisaira oquinshi

cara Nucën Papa Diosan a unicama castícantí 'icë qui quicë 'icën.

²⁰ Usoquian anuxun uvas bimi chinínti anu bucuria cana isan. Iscëx ca ëmanuax anuxuan chiníncancëx 'aisamaira imi ëbánquianxa. A imi ëbanquianxa racácë, aín nëmin ca caballo nicë aín cuëbí sënën 'iaxa. Usa 'aish ca a imia me mapubiani ëbánquiancë, ax trescientos kilómetros sënën 'iaxa.

15

Ashiquian ángelnën, mëcën achúshi 'imainun rabë oquin unicama paë tanmia

¹ Usai 'icëbëtan cana bëtsi ñuribi naínu 'icë isan. A isi cana ratúan. Ratúquin cana ángel mëcën achúshi 'imainun rabë isan. Acama achúshi achúshinëx ca anun menu 'icë unicama aín 'ucha cupí castícantí ñuñu 'iaxa. Usoquin ca anuishi sënëonquin aín nishcë sënëntanun Nucën Papa Diosan 'amiaxa.

² Usoquin ángelcama isanan cana parúnpapa upí, bëxnán bëxnánquicë iscësa 'aishbi 'unpáxma 'aish tsi rëquirucëcëñun mëscucë iscësa isan. Anu ca 'aisamaira uni, arpa, anun Nucën Papa Dios rabiti, a ñuñu sëtéaxa. A unicamax ca parúnpapanuax uaxa 'irucë ñuinacan'ëo, a rabicëma, 'ianan a tanquin unin 'acë ñu rabicëma, 'ianan aín número aín bëmánan 'imainun aín mëcénu 'acëma 'iaxa.

³ Anuax ca Nucën Papa Dios rabi cantaxa. Moisés, an Nucën Papa Diosan cacësabi oquin 'á, a sinánan Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an Nucën Papa Dios cuëëncësabi oquin 'á, aribi sinani ca Nucën Papa Dios rabi cantaxa. Ësai quicë ca a canta 'iaxa:

Minmi 'acë ñucamax ca upíira 'icën, unin sináncësamaira oquin sinánquin camina ñu 'acën. Mix camina Nucën 'Ibu Dios 'ain. Min cushix ca chaira 'aish bêtsi cushisama 'icën. Mix cushiira 'aish camina camabi menu 'icë unicaman 'Apu 'ain. Usa 'aish camina sinánñuira 'ixun paránquinma atúxribia upí 'inun 'iminux atun 'Apu 'ain.

⁴ Nucën 'Ibu Dios, ¿uix cara mimi racuétima 'ic? ¿Uin cara mi rabbitima 'ic? Mixëshi camina upíira upí sinánñu 'ain. Mix upí sinánñu 'ixun ñu upíshi 'aia iscë 'ixun ca camabi menu 'icë unicaman mimi sinánquin mi rabbiti 'icën.

⁵ A unicama cantaia istancëxun istëcënquin cana naínu 'icë anuxun Nucën Papa Dios rabbiti xubu, aín xëcuëa xëóquia isan. A xubu mëúira 'icë 'iti anu ca bunánti anua Nucën Papa Diosan cuënëo maxax pará rabë nancë 'iaxa.

⁶ Xëóquicëbë ca ángel, axa anun menu 'icë unicama 'aisamaira oquin tëmëramiti ñuñu mëcën achúshi 'imainun rabë, acamax anuax chiquíaxa. Aín chupax ca xapusa ñu uxuira 'acë, 'ianan chuañuma upíira upí 'iaxa. Anúan shitëcërëquicë ax ca curi 'acë 'iaxa.

⁷ Usa 'ain ca ángelcama chiquitia axa 'itsa bëruñu rabë 'imainun rabë ñu acama achúshinën a ángelcama achúshi achúshi, xanpa curi 'acë 'inánxa. A xanpacamanu ca axa bamatimoi tsócë Nucën Papa Diosan, anun atumi nishquin an 'atima ñu 'acë unicama castícantí ñu 'iaxa.

⁸ Angelcama anuax chiquicëbë ca anuxun Nucën Papa Dios rabbiti xubu anua aín cushi 'ain, tsin cuinan nuturucësa 'iaxa. Usai 'icë cupí ca a mëcën achúshi 'imainun rabë ángelcaman ñu

'atia sēnēntamainun uinu 'icē uníxbi a xubunu
atsíncēma 'icēn.

16

*Anun uni paë tanmiti xanpanu 'icē ñucama ñui
quicē bana*

¹ Usai 'icēbētan cana anuxun Nucēn Papa Dios
rabiti xubu 'ucē mēúcüax munuma banaquin a
ángelcama caía ësai quia cuan:

—Mitsun xanpa buani camina anu 'icē ñucama,
anun Nucēn Papa Diosan an ñu 'atima 'acē uni-
cama castícantí, acama menu tutucaí cuanti 'ain.

² Cacēx cuanxun ca achúshi ángelnēn pain aín
xanpanua 'icē ñu menu tutucaxa. Tutucacēbē
ca uicamax cara axa parúnpapanuax uax 'irucē
ñuinacan'ēonan 'icē 'unántioquin cuēnēocē, 'ianan a
tanquian a iscēsa oquin unin 'acē ñu rabicē uni-
camanu 'aisamaira chancu 'iruaxa. Usai 'iquin ca
aín nami chēquimiquin 'aisamaira oquin paëoxa.

³ Usai 'icēbētan ca bētsi ángelnēn aín xanpanu
'icē ñu parúnpapanu tutucaxa. Tutucacēbē ca
parúnpapa, uni bamacēnēn imisa 'iaxa. Parúnpapa
axa imi 'ain ca anu 'icē ñuinacama bamaxa.

⁴ Usai 'icēbētan bētsi ángelnēnribi aín xanpanu
'icē ñu bacacamanu 'anan xēxácamanu tutucacēbē
ca a 'unpáxcamaribi imi 'iaxa.

⁵ Usaía 'unpáxcama 'icēbētan cana an bacacama
iscē ángel ësai quia cuan:

—Nucēn 'Ibu Dios 'aish ca min sinan usabi
asérabi upíira upí 'icēn. Mix camina usabi 'iá
'aish usabi 'ain. A 'unpáxcamami usoquin imi
'imia isquin cana 'unan, min sinan upí 'ixúnmi ñu
'aisama cuēncēma cupí camina usoquin 'an.

6 Minmi usoquin tēmēramicē unicama an ca min uni 'itsaira 'anan an mixmi quicē bana uni ñuixuncē uni 'itsaira bamamiaxa. Usaquian 'acē cupí camina a xēanun imi 'inan. Atun 'ucha cupíbi ca usai 'ia.

7 Usaquin cuanan cana anuxun tsēpasa ñu sanutanun nēēnti, anuax ēsai qui banaia cuan:

—Usa ca. Nucēn 'Ibu Dios 'aish camina min cushi chaira 'aish, bētsi cushisama 'ain. Min sinan upíira 'ixun camina uisa caramina oti 'ai usoquin 'an. Mixmi ñu 'atima cuēēncēma cupí camina usoquin 'an.

8 Usai 'icēbētan ca bētsi ángelnēnribi aín xanpanu 'icē ñu tutucaquin barinu anpēncaxa. Anpēncacēbētan ca cushiira pēquiquin, barin 'itsisan unicama xaronun Nucēn Papa Diosan 'imiaxa.

9 Usoquian 'aisamaira oquin 'itsis oquin xarocēxunbi ca unicaman sinanaquin atun ñu 'aisama 'acēcama ēncēma 'icēn. Ēníma 'ianan ca Nucēn Papa Dios rabicēma 'icēn. Nucēn Papa Diosan ca anúan atu castícancē ñucama nētēntsianxa. Usaquian 'ati 'aíshbi ca sinanatíma ami xuatemati nishi Nucēn Papa Diosmi 'atimati banaxa.

10 Usai 'icēbētan ca bētsi ángelnēnribi aín xanpanu 'icē ñu, anua parúnpapanuax uax 'irucē ñuinacan'ēo 'icē, anu tutucaxa. Tutucacēbē ca anua an 'ibuacē unicama 'icē ax bēánquiaxa. Usai 'icēbētan 'aisamaira oquin paē tani ca aín unicama bēnēaxa.

11 Paē tani bēnēquin ca aín paē 'imainun aín chancu 'aisamaira 'ain, axa naínu 'icē Nucēn Papa Dios, ami nishi 'atimati banaquin ñuiaxa. Usai 'i ca ñu 'atima 'ati ēni sinanacēma 'icēn.

12 Usai 'icëbëtan ca bëtsi ángelnënríbi aín xanpanu 'icë ñu Eufrates bacanu tutucaxa. Tutucacëbë ca aín 'unpax ësquiaxa, aucüaxa bari urucë menu 'icë 'apucamaxa anun unun.

13 Ësaquin isanan cana capësa ñuina chaira, 'imainun parúnpapanuax uax 'irucë ñuinacan'ëo, 'imainun an Nucën Papa Dios rabiquinma ñuinacan'ëo rabinun quixun unicama paráncë, acaman cuëbínuaxa ñunshin 'atima, tuan tita iscësa ñu rabë 'imainun achúshi chiquitia isan.

14 A ñunshin 'atimacama tuan tita iscësa, acaman ca unicama paránuxun unín 'acëma ñu 'axa. Usoquin 'anan ca camabi menu cuanquin, anu 'icë 'apucama aín suntárucamaxa bëtsi menu 'icë suntárubë 'acananux tsuáquirunun sinánmíaxa. Usa 'ixun ca camabi uni timëaxa, axa aín cushi chaira 'aish bëtsi cushisamaira Nucën Papa Dios, an anun 'aisamaira oquin atu castícantí nëtë sënëncëbëtan.

15 “Ësai ca 'iti 'icën: An ñu mëcamacë uníxa unín sináncëma 'aínbi 'icësaribicuatsini cana 'ëx uti 'ain. 'Ëx ucëbë ca an upí ñu 'aquín 'ëx uti caíncë uni, ax cuëënti 'icën. Ax ca chupa upí pañucësa 'aish rabíntima 'icën. Usa 'aish ca chupañuma 'icëa uni raírínën iscëxa uni rabíncësaríbi 'ítima 'icën”.

16 Ñunshin 'atimacama tuan tita iscësa, an sinánmicëx ca camabi menu 'icë 'apucama 'imainun aín suntárucamax Armagedón cacë me anu timëaxa. A mex ca hebreo banan Armagedón cacë 'icën.

17 Usai 'icëbëtan ca anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubunuax chiquícë ángel itsínríbi aín xanpanu 'icë ñu tutucaxa. Tutucacëbëa naínu 'icë anuxun Nucën Papa Dios rabiti xubu anua Nucën Papa Dios 'icë anuax ësai banaia cana cuan:

—Anuishi sēnēnquin cana 'an.

¹⁸ Usai 'icēbē ca caná mēriṭi banacēbē bētsi ñuribi sharámainun mecama shaíquiaxa, uisa nētēnbia unin tansamaira oi.

¹⁹ 'Icēbē ca Babilonia cacē ěma, ax achúshi 'aíshbi rabē 'imainun achúshisa 'itánun tuquimainun camabi menu 'icē ěma chanu 'icē xubucamax rurucubuaxa. Usaribi oquin ca Nucēn Papa Diosan Babilonianu 'icē unicomami nishquin, atun ñu 'atima 'acē a manucēma 'ixun paē tanía tēmēratánun castícanxa.

²⁰ Mecama shaíquicēbē ca nasícama 'imainun matá me 'imainun aín bashicamaribi 'aíma 'inun nētéaxa.

²¹ 'Imainun ca 'uí 'aíshbi matsiira 'aish iru, acamax naínuax achúshi achúshinēx cuarenta (40) kilosa 'aish rēucubuaxa. Rēucubucēbētan 'aisamaira oquin paē tani ca ami nishi a unicomax Nucēn Papa Diosmi 'atimati banaxa.

17

'Atima xanu ñuibi Babilonia 'atimoti ñui quia bana

¹ Usai 'icēbētan ca xanpañu mēcēn achúshi 'imainun rabē ángelcama, a achúshinēx 'ēnu uquin, xanu ñuicēsoquinbi Babilonia ñuiquin ěsaquin 'ē caxa:

—'Aisama 'aish ca Babilonia ěmanu 'icē unicomax ěnē xanusa 'icēn. Ca ut. Mi cana xanu 'atima, axa parún papa camánan tsócē, a cara aín 'ucha cupí uisoquin Nucēn Papa Diosan castícantí 'icē quixun mi ismiti 'ain.

² A ěmanu 'icē unicomax ca bētsi menu 'icē unicomacēñun atun 'apuburibi, atun 'acēsaribi oquian ñunshínquin 'atima ñu 'anun 'amiaxa.

³ Usaquin catancëxuan ángelnën, namáquin iscësa oquin isnun anu uni 'icëma menu 'ë buáncëxun cana xanu achúshi ñuinacan'ëo ushían a camánan tsócë 'isan. A ñuinacan'ëo anu ca 'itsa anë cuënëocë 'iaxa, anë 'aisama, Nucën Papa Diosmi 'atimati banacë ca a anëcamax 'iaxa. Usa 'aish ca aín maxcácamá męcën achúshi 'imainun rabë 'aish aín matúxcacama męcën rabë 'iaxa.

⁴ A xanu anu tsócë ax ca aín chupa minanën pucucësa 'imainun ushían 'iaxa. 'Imainun ca ñun curánan curi 'acë 'ianan maxax upíira upí 'acë 'ianan perla pañucë 'ixun curi 'acë xanpa tuíncë 'iaxa. A xanpanu ca aín ñu 'aisama 'acëcamá pucucësa 'iaxa.

⁵ Usa 'aish ca aín bëmánanu achúshi anë unin 'unáncëma 'aishbi ësai quicë 'iaxa: “Ènë ëma cha, Babilonia, ax ca 'aisama xanuseribi 'icën. Usa 'aish ca a an 'unánmicë 'aish camabi uni 'imainun xanu, an nu 'aisama 'acë aín titasa 'icën”.

⁶ A xanúxa, Nucën Papa Diosan uni 'icëa unin 'acë 'imainun an Jesucristo ñuiquin uni bana ñuixuncë cupía unin 'acëx bamacë unicaman imi xëax, anun paëanx cuëëinra cuëënia cana isan. Isi, cana ratúira ratúan.

⁷ Ratutiabi ca xanpa tuíncë ángelnën 'ë caxa:

—¿Uisacatsi caramina ratutin? A xanu 'imainun ñuinacan'ëo anu a xanu tsócë, axa aín maxcá męcën achúshi 'imainun rabë 'ianan aín matúxca męcën rabë, a rabëtax cara uisa 'icë quixuan unin 'unáncëbëtanmabi cana mi 'unánmiti 'ain.

⁸ A ñuinacan'ëo a min iscë, ax ca 'iacëxa, 'aishbi ca bërí 'aíma 'icën. Ca quini cha nëmínra anu 'icën. Anu 'aishbi ca anu xënibua 'aínbi paëira tani tëmërati anu cuanux, quini cha nëmínra anuax chiquítí 'icën. A ñuinacan'ëo anua xanu tsócë, axa

parúnpapanu 'ia, axa anu 'iá, 'aíshbi nětěa 'aish utēcěnia isi ca a Nucěn Papa Diosan nětěnu 'iti oquin nětě ióñubi aín aně cuěněoma unicama, ax ratúira ratúti 'icěn.

⁹ Sinánñu 'ixun camina 'ěn mi cacě bana upí oquin cuati 'ain. Ěněx ca ěsa 'icěn: Anua xanu tsócě ñuinacan'ěo, aín maxcácamā mēcěn achúshi 'imainun rabě, acamax ca matá me mēcěn achúshi 'imainun rabě, anu a xanu tsócě, asaribi 'icěn.

¹⁰ Usa 'aish ca mēcěn achúshi 'imainun rabě 'apucama asaribi 'icěn. A 'apucamax ca mēcěn amo 'icě sěněn, axira paían cushi 'icě axa bamacěbě bamacěbě 'apu 'iacěxa. Achúshiněx ca běrí usaribi 'apu 'icěn, bětsi ca 'icěma pain 'icěn. Ax ca 'apu 'aíshbi xěnibunuxunma 'aia.

¹¹ Acamax achúshi achúshiněx 'icěbě ca acama 'icěsaribi 'aíshbi bětsi axribi 'apu 'iti 'icěn. Ax ca ñuinacan'ěo, anu a xanu tsócě, axa 'iá 'aíshbi nětěcě, a 'iti 'icěn. 'Apu 'itancěx ca anu ax xěnibua 'aínbi paěira tani tēměratu anu cuanti 'icěn.

¹² A ñuinacan'ěon matúxca mēcěn rabě isquin camina mēcěn rabě 'apu sinánti 'ain. Ax 'apu 'aíshbi ca 'apu 'icěma pain 'icěn. Atux ca a ñuinacan'ěo abě 'apu 'iti 'icěn, 'aíshbi ca xěnibuti 'ima achúshi horaishi 'apu 'iti 'icěn.

¹³ A mēcěn rabě 'apucaman ca raíríněn sináncěsaribi oquin sinania. Acaman ca a ñuinacan'ěon cacěsabi oquin 'anan atúan 'ibuacě unicama usaribi oquin 'anun 'amiti 'icěn.

¹⁴ Acamax ca Carnero 'icěsaribitia unin 'ucha cupí bama abě 'acananti 'icěn. 'Acananquin ca Carnero 'icěsaribitia unin 'ucha cupí bama, ax cushiira 'aish, 'ibucaman 'Ibu 'ianan 'apucaman 'Apu 'ixun axa abě 'acanancěcamā ñusmoti 'icěn.

Axa abë 'icëcaman ca a amia catamënun caísquin Nucën Papa Diosan sinánmicë 'ixun uisai cara ñu 'icëbëtanbi a ëncëma 'icën. Usa 'ixun ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama abë 'icëcaman axa abë 'acanancëcama ñusmoti 'icën.

¹⁵ Usaquin catancëxun ca ángelnën ësaquin 'ë catëcëanxa:

—Parúnpapacama, anua 'atima xanu tsócë, a isquin camina 'aisamaira uni, camabi menu 'icë unibu 'iañan camabi banan banacë unibu acama sinánti 'ain.

¹⁶ A mëcën rabë matúxca a isquinmi mëcën rabë 'apu sinácë, acaman ca amí nishquin a xanu ñusmoti 'icën. Ñusmonan ca chupañuma 'imianan aín nami pianan tsin nëënti 'icën.

¹⁷ Usaía 'inun ca Nucën Papa Diosan a mëcën rabë 'apucama bëtsin sinácësaribi oquían sinánun 'imiaxa. Nucën Papa Diosan 'imicëxun ca atun, anua a xanu tsócë ñuinacan'ëon cacësabi oquin 'anan atúan 'ibuacë unicama usaribi oquin 'anun 'amiaxa. Aín banacama sënëntamainun usai 'inun ca Nucën Papa Diosan 'imiaxa.

¹⁸ Amí iscë xanu a sinánquin camina ëma cha, anu 'icë unicama 'aisama 'ixun camabi menu 'icë 'apucama 'imainun atun unicama, asaribia 'inun 'unánmicë, a sinánti 'ain.

18

Babilonianu 'icë unicama ñusmo

¹ Usai 'icëbëtan cana bëtsi ángel naínuax aia isan. Ax cushiira 'ixun ca aín pëcacën mecama pëcaxa.

²⁻³ Ai ca munuma banai quiaxa:

—Babilonianu 'icë unicaman 'aisamaira oquin ñu 'atima 'acë 'ixun ca bëtsi mecamanu 'icë unicamanribia usaquin 'anun sinánmiaxa. Camabi nētēnu 'icë 'apucamaxribi ca Babilonianu 'icë unicaman 'aia isi aín unicamabë usaribiti 'i cuëëanxa. Babilonianu 'icë an ñu marucë unicamax ca 'itsa ñu upííra 'imainun cupííra bianan maruanan aín nuitunēn upí oquin sinanima 'itsa curíquiñuishi 'iti sinánxa. Atúxa usai 'ia isi ca camabi menu 'icë an ñu marucë uni, Babilonianu 'icë ñu biquin marui 'itsa curíquiñu 'iaxa. A ëmanu 'icë unicamaxa usai 'i 'aisama 'icë ca Nucēn Papa Diosan ñusmoxa. Ñusmocëbë ca anu 'icë xubucama rurucubuaxa. Usa 'ain ca ñunshin 'atimacama anu bërí 'ia, uisaira ñunshin 'atimacama cara, ax ca anu 'ia, 'imainun ca uisa ñu pëchiu 'atima cara unin cuëëncëma, axribi anu 'ia.

⁴ Usai naínuax ucë ángel quicëbëtan cana naínuaxa bëtsi banan banaia cuan, ësai quicë:

—'Ën unicamax, mina anu 'icë unicama 'icësaribiti 'uchain camina a ëmanuax cuanti 'ain, a unicama atun 'ucha cupí tēmëramicësaribi oquin mitsuribi tēmëramiti rabanan.

⁵ Atun 'ucha ca 'aisamaira 'icēn, ñu manámi chaioruquin bucúncësa ca ax 'icēn. Usa 'icë ca Nucēn Papa Diosan atun 'uchacama manuquinma sinánxa.

⁶ Anu 'icë unicaman uni raíri tēmëramicësaribi oquin camina mitsun atu tēmëramiti 'ain. Atúan uni raíri tēmëramicësamaira oquin camina aturibi tēmëramiti 'ain.

⁷ Anu 'icë unicaman rabíquin, —nux cananuna bëtsi unicamabëtan sēnēnmaira 'ai —quixun sinánan atux cuëëncësabi oquinshi 'aiabi camina

acama 'aisamairai tēmēranun 'imiti 'ain. Atun ca
 “'ēn cana casunamēcē xanun 'acēsoquin tēmēratima
 'ai” quixun sinania.

⁸ Usaquian sináncēbēbi ca anúan atu tēmēramiti
 nētē uti 'icēn. A nētēn ca 'itsa uni bamati
 'icēn. 'Imainun ca rairicamax rarumati tēmēranan
 'acēñuma 'aish bamatisa tanti 'icēn. A nētēn ca a
 ěmacamax tsin picē 'iti 'icēn. Usaquin ca Nucēn 'Ibu
 Diosan ax cushiira 'ixun atun 'uchacama cupí atu
 'uchoquin castícanti 'icēn.

Usai náinuaxa banaia cana cuan.

⁹ Bētsi 'apucama, an aín unicamaribia Babiloni-
 anu 'icē unicaman ñu 'atima 'acēsaribi oquin 'anun
 'amicē, ax ca Babilonia tsin piquin cēñucēbēa, aín
 cuin tēxēruia isi, munuma rarumati inti 'icēn.

¹⁰ Ianan ca racuēti 'uracēox quiti icēn:

—Usai 'imari 'itibi camina 'in. Babilonia chaira,
 mix bētsi ěmasama 'iá 'aíshbi camina bēnētishi
 Nucēn Papa Diosan 'uchoquin castícancē 'ain.

Usai ca 'apucama quiti 'icēn.

¹¹ A ěmanu 'icē unicamaxa cēñúcē 'ain ca camabi
 menu 'icē an ñu marucē unicama rarumati inti
 'icēn, bēría an atun ñu maruti 'aíma 'ain.

¹² Ñu curi 'acē, manē uxua 'acē, maxax upíira
 upí ichúcēsa, perlas, chupa xapu 'acēsa upí oquin
 xēocē, bētsi chupa minanēn pucucēsa, chupa
 ushían, acama 'imainun bētsi bētsi sanu i, elefante
 xēta 'acē ñu, cupíira cupí ñu, i 'acē, 'imainun cashtá
 manē 'acē 'imainun bētsi manē 'acē 'imainun
 upíira maxax uxua 'acē acama,

¹³ 'imainun sanu ro, i baca sanuira oquin 'acē,
 tsēpasa 'aíshbi nēēncēx sanuira ñu, vino, xēni, trigo,
 trigo rēncē, acama 'imainun a ñu papimiti 'ara-
 cacē ñuina 'imainun carnero, caballo, caballonēan

niquincē auto, 'imainun uni, an uni itsi ñu 'axúnun maruti, a ñucama bëia —an biti ca bërí 'aíma 'icē —quixun sinani ca an usa ñu marunuxun bëcē unícamax rarumati inti 'icēn.

¹⁴ Inquin ca ësaquin a ëmanu 'icē unicama cati 'icēn:

—Anúnmi cuëëan bimiñuma camina 'ain. Mitsun ñu upícama 'imainun mitsun ñun curánacama ca cēñuti nētéaxa, camina acama istécëntima 'ain.

¹⁵ Usa 'ain ca an axa Babilonianu 'icē unícamá ñu 'inánquin 'itsa curíqui bicē unicama racuëti 'ura sëtétax rarumati inti 'icēn.

¹⁶ Iní ca ësai quití 'icēn:

—'Imari 'itibi ca 'iaxa. A ëma cha anu 'icē unícamax ca xanun atun chupa upíira upí minanën pucucësa 'imainun ushíanën pucucé pañucësa 'iaxa. 'Ianan ca xanu ñu cupíira cupí, curi 'acé, maxax upí 'acé, 'imainun perla, po namé iscësa, usa ñucaman mëníocacësa 'iaxa.

¹⁷ Usa 'aínbi ca bënëtishi a ñu cupíira cupí ax cēñúaxa.

Usai quicëbë ca ax manë nuntiñu 'icē unicama, 'imainun an a nunticama niquincē unicama, 'imainun axa a nunticaman cuancé unicama 'imainun parúnpapan bëtsi bëtsi nētënuá maruti ñu bënux cuancé unícamaxribi 'ura sëtéaxa.

¹⁸ Sëtétax ca a ëma usoquin nëëncëxa aín tsin cuin tēxéruia isi cuëëncëni ësai quiaxa:

—Uinu 'icē émáxbi ca ënë ëmasama 'iaxa.

¹⁹ Quianan ca masá nuitucé uníxa 'icësaribiti me cupúcé bitancëx aín maxcánu mapucuti rarumati ini quiaxa:

—Usai 'imari 'itibi ca 'ia. A ëmanu 'icē unícamax 'aisamaira curíquiñu 'ixun ca an aín manë nuntin maruti ñu bëcē unícaman ñu biaxa. Bicëbë ca

a unicamaxribi 'aisamaira curíquiñu 'iaxa. Usa 'aínbi ca bënētishi a emanu 'icē unicamax cēñúaxa.

²⁰ Usai quianan ca ësairibi quiaxa:

—Aín unicama paë tanmiquin tēmëramicë, a cupíquin ca Nucën Papa Diosan Babilonianu 'icē unicama cēñuaxa. Usaquin 'an ca naínu 'icëcama, 'imainun an aín bana ñuixunun Jesusan caiscë unicama, 'imainun an Nucën Papa Diosan bana uni ñuixuncë unicama, 'imainun axa ami catamëcë aín unicama, camáxbi cuëenti 'icën.

²¹ Usai a unicamax quicëbëtan ca anun ñu bacati cushiñu ángel achúshinën maxax chaira, anun ñu rënti maxáxsa, a biquin parúnpapanu niaxa. Ni ca quiaxa:

—A maxax istëcëntimoquin nicë usaribi ca Babilonia, a ëma chaira, 'imainun anu 'icë unicamaxribi unin a istëcëntimoquin cēñucë 'iti 'icën.

²²⁻²³ Anu 'icë, an ñu marucë unicama bëtsi menu 'icë an ñu marucë unicamasama 'aish, ñubé 'ixun ca camabi menu 'icë unicama paránquin 'atima ñu 'amiaxa. Usa 'aínbi ca Babilonia ëma cha anuxun arpa cacë ñua raírinën 'amainun raírinënribi pacon banomainun bëtsi bëtsi ñucamaribi 'ai cuëëni sharaña unin cuatëcëntima 'icën. An i 'anan manë unioçë unían anuxun 'atëcënti ca 'aíma 'iti 'icën. An ñu rëncë xanúan ñu rënquin tarúncaia ca unin cuatëcëntima 'icën. Anun xubucama pëcati lamparín ca 'aíma 'iti 'icën. Unin xanu biti nëtë ca 'itëcëntima 'icën.

²⁴ An Nucën Papa Dios quicë bana uni ñuixuncë unicama 'imainun axa ami sináncë unicama 'imainun camabi menu 'icë unia unin 'acë, ax ca Babilonianu 'icë unicaman 'ucha 'iaxa. Usa 'ain ca Babilonianu 'icë unicama Nucën Papa Diosan cēñuaxa.

19

¹ Usaquian 'an cana 'aisamaira uníxa naínuax munuma sharati banaia cuan, ësai qui:

Nucën Papa Dios cananuna munuma banaquin rabin. Axa 'Apuira 'aish cushiira an ca uni ainan 'inun iëmiaxa quiquin ca camabi unin a rabiti 'icën.

² Ax aín sinan upíira 'ixun ca uisa cara oti 'icë usoquin 'aia. Ñu 'atima cuëenquinma ca usoquin 'aia. Usa 'ixun ca Babilonia ëmanu 'icë unicama, an camabi menü 'icë unicama 'atima ñu 'anun 'unánmianan ami sinánxma 'inun 'unánmicë cupí acama 'uchoquin castícanxa. Usaquin 'aquin ca an aín unicama 'acë unicama cupiixa.

³ Usai quianan ca ësairibi quitëcëanxa:

—Nucën Papa Dios cananuna munuma banaquin rabin. Nëëmëti ca Babilonia bënamëtima 'icën. Usa 'aish ca xëñibua 'aínbi aín tsin cuin nëtëtima 'icën.

⁴ Usai 'imainun ca mëcën rabë 'imainun taë rabë 'imainun rabë 'imainun rabë caniacëcë unicama 'imainun axa 'itsa bëruñu rabë 'imainun rabë ñu, axribia bamatimoi tsócë, acaman ca aín bëmánon meu bësuquin Nucën Papa Dios, 'Apuira, a rabi cuëenquin caxa:

—Usai ca 'iti 'icën. Miishi cananuna munuma banaquin rabin.

⁵ Cacëxa anu Nucën Papa Dios 'icë anuax ësai banaia cana cuan:

An axa cuëencësabi oquin 'acë unicama, aín cushibu 'imainun aín cushimabu, mitsun camina camaxunbi Nucën Papa Dios rabiti 'ain.

Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, a unin xanu bicēsa isá bana

⁶ Usai quicēbētan cana 'aisamaira uni munuma cushin banacēsari banaia cuan. A banax ca baca xuqui cushínra banarucēsari 'ianan caná munuma banacēsaribi 'iaxa. Ēsai banaia cana cuan:

Nucēn 'Ibu Dios axa aín cushi chaira 'aish bētsi cushisama, ax ca 'Apuira 'icēn. A cananuna munuma banaquin rabin.

⁷ Cuēēinra cuēēnquin a rabinun ca rabican. Anúan a Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, ax aín unicamabē biránanti nētē ca uaxa. Aín unicamax ca abē 'inux mēníocaxa, unían biti xanúxa aín bēnēbē biránanux upiti mēníocacēsaribiti.

⁸ Usa 'ain ca aín unicama chupa chuañuma, uxua upíira pañucēsa 'icēn.

Banaia ēsai quia cana cuan. Axa Jesucristomi catamēcē unicaman pañucē chupa, ax ca aín nuitu upí 'ixun upí ñu 'acē a 'unántiocē 'icēn.

⁹ Usai quicēbētan ca ángelnēn 'ē caxa:

—Ēsaquinribi ca cuēnēot: “Uicamax cara Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, anúan aín unicama abē 'iti nētēan abē 'inun camicē 'icē, acamax ca cuēēinra cuēēnti 'icēn, unían xanu biquin abētan pi unun camicē unicamax cuēēncēsamaira oi”.

Ēsaquinribi ca 'ē caxa:

—Ēnē bana a 'ēn mi cacē ax ca Nucēn Papa Diosaxa quicē 'icēn. Ca asérabi 'icēn.

¹⁰ Quicēbē cana a rabinux a ángel tanáin rantin purúan. Usai 'iabi ca 'ē caxa:

—Usai 'iáxma ca 'it. Uicaman cara Nucēn Papa Dios quicē bana unicama ñuixunia an ca

Jesús ñuiquin an 'unánmicë banacama uni ñuixunia. Mibëtan ax Jesús quicë banacama quicësabi oi 'icë unicaman 'acësaribi oquin cana 'ënribi ax quicësaribi oquin 'aquin Nucën Papa Dios rabin. Usa 'ain ca 'ë rabixunma Nucën Papa Diosëshi rabit.

Axa caballo uxuanu tsócë

¹¹ Usaquin ángelnën cacëxun cana naí panárabëcë isan. Anuaxa caballo uxua chiquitia cana isan. Ax a caballonu tsócë, ax ca Aín Quicësabi Oquin 'Acë caquin anëcë 'ianan ca An Uni Paráncëma caquin anëcë 'iaxa. Usa ax 'ixun ca 'atima unicama a uisoquin cara 'aisa tania usoquin castícanan axa upí sínánñucama a upí oia.

¹² Aín bëru rabë ca tsi rëquirucë ënxáira iscësa 'iaxa. Axa aséribi 'apuirá 'ain ca 'apun mañuti 'itsaira aín maxcánu 'iaxa. Aín anë cuënëocë 'icë ca uinu 'icë unínbi uisai quicë cara a 'icë quixun 'unántima 'icën, ainshi ca 'unania.

¹³ Aín chupa ca imin pucucë 'iaxa. Ax ca aín anë Nucën Papa Diosan Bana caquin anëcë 'iaxa.

¹⁴ Axa naínu 'icë caballo uxuanu tsócë ax chiquitia ca aín caballo uxuanu tsotax naínuax chiquíquin axa abë 'icë unicaman a nuibianxa. An nuibiancëcamax ca chupa uxua upíira upí chuañuma pañucë 'iaxa.

¹⁵ Ax pain chiquicë aín cuëbínuaxa machítusa manë xëtocë chiquitia cana isan. A manë xëtocë ax ca camabi menu 'icë axa ami sínáncëma unicama anun 'ati 'iaxa. Ax cushi 'ixun ca camabi menu 'icë unían aín bana cuanun 'imiti 'icën. 'Imainun ca ax cushiira 'ixun axa ami nishcë unicama Nucën Papa Diosan mënósabi oquin castícantí 'icën, uvas bimia taën chacacëx cëñúcësaribi 'inun.

16 Aín chupanu 'imainun ca aín quisinuribi ësaquin cuënëocë 'iaxa: “Apucaman 'Apu 'ianan 'ibucaman 'Ibu”.

17 Usaquin istancëxun cana ángel achúshi barinu nicë isan. An ca munuma banaquin axa me manámi nuáncë ñu pëchiucama ësaquin cuëanxa:

—Ca ut, Nucën Papa Diosan mitsúnmi pinun mënócsabi oquin nami pinux ca timëti ut.

18 'Apucama 'imainun suntárunën capitáncama, 'imainun aín cushi unicama, 'imainun axa cabal-lonu tsócë unicama a 'imainun atun caballocala-maribi, 'imainun an uni ñu mëëxuncëma unicama, 'imainun an uni ñu mëëxuncë unicama, 'imainun aín cushima unibu, 'imainun aín cushi unibu acama bamacë pi ca ut.

19 Usaquin caia cuatancëxun cana ñuinacan'ëo, 'imainun camabi menu 'icë 'apucamacëñun aín suntárucama 'acananuxa tsuáquirui timécë isan. Acamax ca aín suntárucamabë axa caballo uxuanu tsócë abë 'acananuxa timécë 'iaxa.

20 'Acanánia ca ñuinacan'ëo acëñun a rabiqian Nucën Papa Dios rabixunma 'anun quixun an unicama paráncë ñuinacan'ëo aribi bicanxa. An usoquin unicama paráncë ñuinacan'ëo ax ca an bëtsi ñuinacan'ëo 'itsa maxcáñu an ismainun unin 'acëma ñu 'aquin uni paran a 'iaxa. Ax ca an 'itsa maxcáñu ñuinacan'ëonan 'icë 'unántioquin cuënëocë unicama, 'imainun an a tanquin 'acë ñu rabicë, acama paran a 'iaxa. 'Acananquin bitancëxun ca a ñuinacan'ëo rabë 'ianëmë'ëosa manë tsi anuxa azufre 'imainun manë tsi rëquirucë anu 'inun ni-axa.

21 A rabëa anu 'inun nicë 'ain ca axa caballo uxuanu tsócë an aín cuëbínuaxa chiquícë manë

xětocē anun axa 'acananux timēcēcama cēñuquin 'axa. Usaquian 'acē aín nami pi ca camabi ñuina pēchiucamax pucháxa.

20

Mil baritia ca ñunshin 'atimacama sipuacē 'iti 'icē quixun ñui quicē bana

¹ Usaquin istancēxun cana ángel naínuax ubutia isan. A ángelnēx ca quini chaira, anun aín xēcuē xēocati ñu a tuíanan, manē risi chaira aribi tuíncē 'iaxa.

² Ubútancēxun ca a ángelnēn capēsa 'aíshbi pi-anancē ñuinacan'ēo chaira, an bēráma runusa 'ixun Nucēn Papa Diosan uniotabatia uni paran 'ixun camabi menu 'icē uni paráncē, ñunshin 'atimanēn 'apu Satanás, a biquin mil baritia niaxma 'inun manē risin nēaxa.

³ Usoquin nēatancēxun ca quini chaira anu nipáxa. Nipátancēxun xēpuquin ca uinu 'icē unínbi xēocaisama oquin 'unántioxa. Anuaxa unicama parántēcēnux chiquitima, anu mil baritian sipuacē 'inun ca ángelnēn a capēsa ñuina nēaxun quini chairanu nipáxun xēpuaxa. Usaquin nipácē 'aish ca mil baritia 'icēbētan chiquíncē 'iti 'icēn, 'uráinra 'inuxmabi.

⁴ Acama istancēxun cana anu tsóti cha bētsi bētsi isan. Anu ca an uní raírí ñu upí cara 'axa, ñu upíma cara 'axa quixun isti, acama tsócē 'iaxa. Acama isanan cana axa —'ēx cana Jesúsnan 'ai —quiquin bana ñuixuncē cupí tēbíscacē unicama, 'imainun axa Nucēn Papa Diosan bana cuacē cupí tēbíscacē unicama, acaman ñunshínribi isan. Acamax ca 'itsa maxcáñu 'ianan 'itsa matúxca ñuinacan'ēo

a rabima, 'ianan a tanquin unin 'acē ñu a rabima, 'ianan ainan 'inun 'unántioquin aín bēmánan 'imainun aín mēcēn cuēñocēma 'iaxa. 'Ēn iscēx ca acamax bama aíšbi baísquiaxa. Baísquitancēx ca Cristobē mil baritia 'apu 'iaxa.

⁵ Acamax baísquicē 'aínbi ca axa bama raíri baísquicēma pan 'iaxa, mil baritia inúcēbē cuni baísquinux.

⁶ Uicamax pain cara baísquicē 'icē, acamax ca Nucēn Papa Diosan 'imicēx aín nuitu upíira 'aish cuēēinra cuēēnti 'icēn. Bamatēcēntimoi ca xēnibua 'aínbi Nucēn Papa Diosbē 'iti 'icēn. Bamatēcēntimoi ca Nucēn Papa Dios 'imainun Cristo cuēēnquin rabianan abē mil baritian 'apu 'iti 'icēn.

⁷ Mil baritia inúcēbē ca Nucēn Papa Diosan 'imicēx Satanás quini chaira anuax chiquíti 'icēn.

⁸ Chiquítancēxun ca camabi menu 'icē unicama paránquin bētsi oquin sinánmiti 'icēn. Usoquin 'anan ca Gog cacē 'apu 'imainun Magog cacē 'apu 'imainun aín unicama paránquin tsuáquirumiquin axa Nucēn Papa Diosmi sináncē unicamabēa 'acananun timēti 'icēn. An timēcē unicamax ca 'aisamaira 'aish parún papa masisaribi 'iti 'icēn.

⁹ 'Ēn iscēxun ca tsuácarucēxun mecamanu cuanquin a suntárucaman anua an Nucēn Papa Diosan bana cuacē suntárucama 'icē, a bēararanan a Nucēn Papa Dios cuēēncē ěma, Jerusalén, aribi bēaraxa. Bēararatiabi ca Nucēn Papa Diosan naínuax ucē manē tsin a suntárucama cēñuaxa.

¹⁰ Usoquin cēñuanan ca ñunshin 'atimanēn 'apu, an unicama paráncē, a 'ianēmē'ēosa manē tsi, anuaxa azufreribi rēquirucē, anu 'inun niaxa. Anua 'itsa maxcáñu 'ianan 'itsa matúxcañu

ñuinacan'ëo a 'imainun bëtsi ñuinacan'ëo an Nucën Papa Dios rabiquinma ñuinacan'ëo rabinun quixun unicama paráncë, anu atux 'icë ca ñunshin 'atimanën 'apuribi anu niaxa. Anuxun ca acaman nëténbi imébi xënibua 'aínbi nëtétimoquin paë tanquin tēmëрати 'icën.

Anu Nucën Papa Dios 'icë, a bëmánon unicama sëtécë isa

¹¹ Usaquin istancëxun cana anua 'apu tsóti uxua chaira isan, anu tsócë aribi cana isan. Iscëxbi ca ax anu 'ain, me 'imainun naícama 'imainun anu 'icë ñucama nëtéaxa, nëtëti ca anua ax 'iti 'aíma 'iaxa.

¹² Usaquinribi isanan cana axa bama unicama, uni cushibu 'imainun uni cushimabu, acamaxa baísquitancëx anua Nucën Papa Dios 'icë aín bëmánon sëtécë isan. A unicomaxa sëtëmainun ca quirica achúshi, anu ui unicomax cara Nucën Papa Diosbë 'iti 'icë quixun aín anë cuënëocë, ax bacacë 'iaxa. A isanan cana bëtsi quiricacamaribi isan. A quiricacamanu ca añu ñucama cara unicomaman 'axa quixun cuënëocë 'iaxa. A quiricacama isquin ca Nucën Papa Diosan unin cara upí ñu 'axa, cara upíma ñu 'axa quixun isaxa. Isun ca aín ñu 'acësabi oquin mëníonan an ñu upí 'acë uni upí 'imainuan an ñu upíma 'acë unicama tēmëranun 'imiaxa.

¹³ Bama unicama 'imainun ca parúnpapanuax bacamiquia camaxribi baísquiaxa. Baísquia ca uisoquin cara ñu 'atima 'axa, usoquinribi Nucën Papa Diosan uisoquin cara 'ati 'icë usoquin 'axa. 'Anan ca uisoquin cara ñu upí 'axa usaribi oquin a upitia bamatimoi abë tsonun 'imiaxa.

¹⁴⁻¹⁵ Usaquin 'á 'ain ca bamati 'imainun anua uni bamacë 'icë ax 'ianëmë'ëosa manë tsi rëquirucë

anu nicē 'iaxa. 'Imainun ca ui unicamax cara Nucēn Papa Diosan nētēnu 'inun aín anē cuēñēoma 'icē, acamaxribi anuax bamatēcēncēsa 'aish chiquítimoi 'inux, 'ianēmē'ēosa manē tsinu nicē 'iaxa.

21

Naíbēa me ió 'iti bana

¹ Usaquin istancēxun cana a pain unio naí, me, parún papa, acamaxa nētécē 'aish 'aíma 'ain, naí ió 'imainun me ióribi isan.

² Isanan cana Jerusalén ěma ió, upíira upí, Nucēn Papa Diosan nētēnuaxa ubutia isan. 'Ēn iscēx ca upíira upí 'iaxa, xanúxa bērí bēnunux upiti mēñíocacēsaribi.

³ Isanan cana naínuaxa munuma ěsai qui banaia cuan:

—Camina isti 'ain, anua uni bucucē, anu ca Nucēn Papa Dios bērí 'ia. Anu aín unicama 'icē anu ca Nucēn Papa Dios 'iti 'icēn. A unicamax ca asérabi aín uni 'iti 'icēn. Ax aín Dios 'aish ca aín unicamabē 'iti 'icēn.

⁴ An ca aín unicama aín bēunan mēscutia ini masá nuitutiabi nētēmiti 'icēn, aín bēun tērēnquin. A unicamax ca bamatēcēntima 'icēn, usai 'ianan ca rarumatēcēntima 'icēn, 'ianan ca intēcēntima 'icēn, acaman ca paē tantēcēntima 'icēn. Bērāma usai 'iá 'aishbi ca usai 'itēcēntima 'icēn.

⁵ A bana 'ēn cuacēbē ca Nucēn Papa Dios, axa anu 'Apúira 'aish tsócē, ax ěsai qui axa:

—Camina 'unánti 'ain, cana camabi ñu ió 'inun 'atēcēnin.

Quianan ca ěsairibi qui axa:

—'Ēx quicēsabi oi ca asérabi 'iti 'icēn. Usa 'ain camina 'ēx quicē banacama ěnē cuēñēoti 'ain.

⁶ Caxun ca 'ë caxa:

—Anuishi sënënquin cana 'an. 'Ëx cana uisa ñubia 'aíma 'aínbi 'iacën, usa 'aish cana ënë menu 'icë ñucama cëñúcëbë usabi 'iti 'ain. Usa 'aish cana a pain 'unánti bana “A” 'imainun tsiánquinribi 'unánti bana “Z” asaribi 'ain. Shimaia uni 'unpax 'acatsi bënëcësa, usaribitia 'ënan 'iisa tani bënëtia, cana 'ënan 'aísha 'ën Bëru Ñunshin Upíñu 'inun, cupí ñuixunquinma, 'imiti 'ain.

⁷ Uicaman cara 'ëmi catamëquin 'ëx cuëencësabi oi 'iti ëncëma 'icë, acama cana 'ënan 'aish 'ëbë tsóti 'imiti 'ain. 'Imainun cana 'ëx aín Dios 'iti 'ain. 'Imainun ca ax 'ën bëchicë 'iti 'icën.

⁸ Usa 'aínbi ca racuëquian an 'ëmi sinánti ëncë unicama, 'imainun an 'ëmi catamëcëma unicama, 'imainun an ñu 'atima 'acë unicama, 'imainun an uni 'acëcama, 'imainun aín xanuma 'icëbi bëtsi xanu cuëencë unicama 'imainun aín bënëma 'icëbi bëtsi uni cuëencë xanucama 'imainun ñu xëacë ñubé unicama 'imainun an Nucën Papa Diosmabi bëtsi ñu rabicë unicama 'imainun cëmë unicama, acamax anuaxa 'ianëmë'ëosa manë tsi azufrebë rëquirucë anu 'iti 'icën, anu bamatëcëncë 'aish chíquítimoí 'inux.

Jerusalén ió

⁹ Usai quicëbëtan ca mëcën achúshi 'imainun rabë ángelcama anun ënë menu 'icë unicama ashiquin tëmëramiti ñua aín xanpanu 'icë, acama achúshinën ësaquin 'ë caxa:

—Ca ut. Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an abëa 'inun binuxun cacë aín unicama a cana mi ismiti 'ain.

¹⁰ Usaquin catancëxun ca 'uxcëmabi namácësoquin 'ën iscëxun aín bashi chaira anu

'ë buánxa. Buánquian ismicëxun cana Jerusalén ëma upíira upí, anua Nucën Papa Dios 'icë, anuaxa ubutia isan.

¹¹ A ëma ca upíira upí, Nucën papa Diosan cushin pëcacë 'iaxa, maxax upíira upí íchúcësa 'aish, jaspe cacë maxax nibaníbaquicë iscësa 'iaxa.

¹² Anun cënëcë ax ca manáinra 'iaxa. 'Imainun ca aín xëcuë anun atsinti mëcën rabë 'imainun rabë 'iaxa. A xëcuëcamanu ca mëcën rabë 'imainun rabë ángel, ax achúshi achúshitax nicë 'iaxa. A xëcuëcamanu cuënëocë ax ca Israelnën bëchicë, mëcën rabë 'imainun rabë, aín anëcama 'iaxa.

¹³ A cënëcë anu ca amo camabi rabë 'imainun achúshi xëcuë 'iaxa. Aucüaxa bari urucë ami rabë 'imainun achúshi xëcuë, 'imainun ca anúan bari cuabúcë amiribi rabë 'imainun achúshi xëcuë 'iaxa. 'Imainun ca nortemiribi rabë 'imainun achúshi xëcuë, 'imainun surmiribi rabë 'imainun achúshi xëcuë 'iaxa.

¹⁴ Cënëquin nitsíncë maxáxcama ax ca mëcën rabë 'imainun rabë 'iaxa. A maxax cha anuribi ca anë cuënëocë 'iaxa. Anu cuënëocë anëcamax ca Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, an aín bana uni ñuixunun caíscë unicama, mëcën rabë 'imainun rabë, aín anëcama 'iaxa.

¹⁵ Axa 'ëbë banacë ángel ax ca curi 'acë tsatiñu 'iaxa, anúan a ëma tupúanan aín xëcuëcama tupúanan aín cënëcamaribi tupúnti.

¹⁶ Tupunia cana isan, a ëmax ca amo 'icë rabë 'imainun rabë 'aish bëtsibëtan sënénbi 'iaxa. Anun tupúnti tsatían tupúncëx ca aín chaxcé dos mil doscientos kilometro 'iaxa. Usaribi ca aín namë 'imainun aín manámi 'iaxa.

¹⁷ Unin tupúncësaribi oquin ca ángelnën aín cënëribi tupúanxa. Tupúncëx ca aín manámi

sesenta y cuatro metro 'iaxa.

¹⁸ Cënëcë ax ca jaspe cacë maxax paxa 'aishbi tunántani 'aish, nibaníbaquicë 'iaxa. 'Imainun ca a ëmanu 'icë ñucama ax curi upí 'acë 'aish, bëxnan bëxnánquicësa 'iaxa.

¹⁹ Cënëquin nitsíncë maxáxcama abë mëscúcë ca maxax upíira upí 'iaxa. Acamax ca jaspe cacë maxax, ax paxa 'aishbi tunántani 'aish nibaníbaquicë, 'imainun zafiro, ax cumá batsisa, 'imainun ágata ax cumá batsisa 'aishbi tunántani, 'imainun esmeralda, ax ñu paxa iscësa,

²⁰ 'imainun ónicë, ax uxuatani 'aishbi sërisabë mëscúcë, 'imainun cornalina, ax ushíantani 'imainun crisólito, ax paxasa 'ianan bëtsibëribi mëscúcësa 'imainun berilo, ax ñu paxatanisa 'aish nibaníbaquicë 'imainun topacio, ax curúnsa, 'imainun crisoprasa, ax curisa 'aishbi ñu paxasaribi, 'imainun jacinto, ax ushían 'aishbi tunántani, 'imainun amatista ax minánsa 'iaxa.

²¹ A ëma aín xëcuëcama ca perla chaira ax po namë iscësa 'iaxa. Xëcuë achúshi achúshi ax ca perla achúshi 'iaxa. A ëman bai cha anu niti ax ca curi 'acë 'aishbi bëxnan bëxnánquicësa 'iaxa.

²² Nucën 'Ibu Dios, axa aín cushi bëtsi cushisama, a 'imainun Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, axbia uinu cara a ëma sënënia anubi 'ain, ca 'ën iscëx a ëmanu anuxun Nucën 'Ibu Dios rabití xubu 'aíma 'iaxa.

²³ A ëma ca Nucën Papa Diosanbi pëcaia. Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, anribi ca a ëma pëcaia. Usa 'ain ca baribëtan 'uxën a ëma pëcaima.

²⁴ Usaquin pëcacëx ca camabi menuaxa Nucën Papa Diosnan 'inux iëcë unicama aín pëcacënu niti

'icën. 'Imainun ca axa iécë 'apucamaxribi anu 'iti 'icën.

²⁵ A nètënu ca baquish 'aíma 'iti 'icën. Usa 'aish ca a nètënu 'icë aín xépúti ax xënibua 'aínbi usabi xëocacé 'iti 'icën, a nètëx ca baquishima, usa 'ain.

²⁶ Aín tucuricu unicamaribi Jesucristonan 'aish ca anu 'iti 'icën.

²⁷ Usa 'ain ca anu ñu 'aisama 'itima 'icën, ui unix cara 'aisama ñu 'acë 'icë 'imainun ui unix cara cëmëia, usa unix ca anu 'itima 'icën. Ui unicamax cara Nucën Papa Diosan nètënu 'itioquin aín anë Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, aín quiricanu cuënëo 'icë, acamax cuni ca anu 'iti 'icën.

22

¹ Usaquin 'ë ismitancëxun ca angelnën anua Nucën Papa Dios 'imainun Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, ax 'icë, anuaxa baca aín 'unpax bëxnan bëxnánquicë chiquitia 'ë ismiaxa.

² A bacax ca a ëmanu 'icë bai cha anúnbi xobucë 'iaxa. A bacax ca 'unpax 'aíshbi Nucën Papa Diosan cushi anúan uni bamatimoi tsóti, a 'iaxa. A baca aín cuébi rabé amo anu ca i achúshi 'iaxa. Camabi baritian ca a in mēcën rabé 'imainun rabé oquin tuaxa, 'uxë camabi. A bimix i bimisa 'aíshbi ca ax anúan uni bamatimoi tsóti, a 'iaxa. A i pëchix ca camabi menuax ucë uníxa anun 'insíntécëntimoi bucuti a 'iaxa.

³ Usa 'ain ca Nucën Papa Diosan uisoquin cara 'ati 'icë usoquin 'ati ñu anu 'aíma 'iti 'icën. Anu ca Nucën Papa Dios 'imainun Carnero 'icësaribitia unin 'ucha cupí bama, ax 'Apu 'iti 'icën. Usa 'icë ca anuxun aín unicaman a rabiti 'icën.

4 Rabianan ca anuax abē isananti 'icēn. Usa 'aish ca Nucēn Papa Diosan anē atun bēmánanu cuēñöcē 'iti 'icēn.

5 Anu ca bēánquicē 'aíma 'iti 'icēn. Anuxun ca Nucēn 'Ibu Diosanbi a ěma pēcati 'icēn. Usa 'ain ca lamparín 'imainun barin pēcacē anu 'aíma 'iti 'icēn. Nucēn Papa Diosbē ca anuax aín unicama xēnibua 'aínbi 'apu 'iti 'icēn.

Jesucristo utēcēnti nētē ca 'urama 'icē quicē bana

6 Ismitancēxun ca a ángelnēn 'ē caxa:

—'Ēn mi cacēsabi oi ca asérabi 'iti 'icēn. Nucēn 'Ibu Dios, an ax quicē bana uni ñuixuncē unicama sinánmicē, an ca uisai cara xēnibucēma 'aínshi ñu 'iti 'icē quixuan, aín unicaman 'unánun, aín ángel xuaxa.

7 Xēnibucēma 'aínshi cana uti 'ain. An, ěnē bana quicēsabi oi ca asérabi 'iti 'icē quixun sinánquin a bana cuacē unicama, ax ca cuēēinra cuēēnti 'icēn.

8 'Ēx Juan 'ixun cana 'ěn ěnē ñucama cuanan isan. Usoquin ěnē ñucama cuanan isi cana ángel, an 'ē ismicē, a rabinux a tanáin rantin purúan.

9 'Ēn a rabiscascēxunbi ca 'ē caxa:

—Usai 'iaxma ca 'it. Mibētan, an min 'acēsaribi oquin an Nucēn Papa Diosan bana uni ñuixuncē unicama 'imainun an ěnē quiricanu cuēñöcē banacama upí oquin sinánquin cuacē unicaman 'acēsaribi oquin cana 'ěnribi ax quicēsabi oquin 'aquin Nucēn Papa Dios rabin. Usa 'ain ca 'ē rabixunma Nucēn Papa Diosēshi rabit.

10 Usaquin catancēxun ca ěsaquinribi 'ē caxa:

—Ēnē quiricanu cuēñöcē ñucama camina unpuquinma chanioquin ñuiti 'ain, camabi unían

'unánun, anun enē ñucama 'iti nētē ca 'urama 'icē, usa 'ain.

11 A nētē 'urama 'aínbi ca an ñu 'atima 'acē unicaman an 'acēsabi oquin 'ati 'icēn, axa 'uchacē unix ca usabii 'uchati 'icēn, an upí ñu 'acē unin ca an 'acēsabi oquin 'ati 'icēn, ax Nucēn Papa Dios cuēēncēsabi oi 'icē unix ca usabi 'iti 'icēn.

12 Xēnibucēma 'ain cana uti 'ain. Uquin cana an ñu upí 'acē 'ēn unicama uisoquin cara ñucama 'axa, usaribi oquin cupíoquin cuēēnun 'imiti 'ain.

13 'Ēx cana uisa ñubia 'aíma 'aínbi 'iacēn. Usa 'aish cana enē menu 'icē ñucama cēñúcēbē usabi 'iti 'ain. Usa 'aish cana a pain 'unánti bana “A” 'imainun tsiánquinribi 'unánti bana “Z” asaribi 'ain.

14 Ui unicamax cara a ēmanu atsínxun, anu 'icē anun uni bamatimoi tsóti i bimi biti sinani, chupa uxuira chuañumasa 'inun aín nuitua upí 'iminun Jesucristomi catamētia, acamax ca anu 'aish cuēēinra cuēēnti 'icēn.

15 Usa 'aínbi ca 'aisama unicamax a ēma ēmáinshi 'iti 'icēn. An ñu 'aisama sináncē unicama, an ñu xēcācē ñubé unicama, aín xanuma 'icēbi bētsi xanu cuēēncē unicama, aín bēnēma 'icēbi bētsi uni cuēēncē xanucama, an uni 'acē unicama, an Nucēn Papa Diosmabi bētsi ñu rabicē unicama, axa uni paránti cuēēni cēmēcē unicama, acamax ca a ēmanu atsíntima 'icēn. Ca ēmáinshi 'iti 'icēn.

16 'Ēx cana Jesús 'ain. Usa 'ixun cana axa 'ēmi catamēcē unicaman enē ñucama 'unánun 'ēn ángel mia canun xuan. 'Ēx cana David, axa judíos uni-bunēn 'apu 'iá, aín rēbúnqui 'ain. Usa 'aishbi cana 'ēx David 'icēma pan 'ain 'iacēn. Pēcaratia xaba 'inúan 'ispon urucē usaribi cana 'ēx 'iti 'ain.

17 Usoquin caia ca Carnero 'icēsaribitia unin 'ucha cupí bama, Cristo, amia ax catamēcē uncamabētan Nucēn Papa Diosan Bēru Ņunshin Upitan –bēnētishi ca ut –quixun a caia. An atun bana cuacē uncamanribi ca –bēnētishi ca utēcēn –quixun a cati 'icēn. Shimaia uni 'unpax 'acatsi bēnēcēsa usaribitia ax Jesuscristonan 'icatsi bēnēcē uni, an ca ami catamēquin Jesucristo –ēx cana minan 'iisa tani –quixun cati 'icēn. Usaía 'ia ca Cristonēn ainan 'imianan xēnibua 'aínbi abē 'inun 'imiti 'icēn, cupímashi.

18 An ēnē quiricanu cuēnēcē bana iscē unicama cana ēsaquin cain:

–An ēnē banacama isquinbi ax quicēsama oquin bētsi banacēñun mēscuquin ñuixuncē, a ca Nucēn Papa Diosan ēnē quiricanu cuēnēcē banacamaxa unī tēmēramiti quicēsabi oquin tēmēramiti 'icēn.

19 Uicamanribi cara ēnē quiricanu 'icē Nucēn Papa Diosan bana ñuiquinbi bētsi bētsi bana –a banax ca 'aisama 'icē –quiquin a uni ñuixunima, acama ca Nucēn Papa Diosan ēnē quiricanu cuēnēcēquin ñuicē Jerusalén ió anu abē 'itimoquin 'imianan anu 'icē quiricanua 'icē aín anē a tērēnti 'icēn.

20 An ēnē ñucama 'ē ismicē, an ca 'ē caia:

–Cana bēnētishi utēcēnti 'ain.

Cacēxun cana cuēēinra cuēēnquin –asábi ca, usai ca 'iti 'icēn, ca ut –quixun, Nucēn 'Ibu Jesús cain.

21 Nucēn 'Ibu Jesucristonēn aín uni 'icē mitsu nuibaquin 'aquincēxmi upí 'iti cana cuēēnin. Usai 'iti cana cuēēnin. Ashi.

**Nukën 'Ibu Diosan ain unikama 'inan ain
bana
New Testament in Cashibo-Cacataibo
(PE:cbr:Cashibo-Cacataibo)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cashibo-Cacataibo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cashibo-Cacataibo

cbr

Peru

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cashibo-Cacataibo

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

c8d73d75-386c-5f5e-a601-116dba3dae9b